

საქართველოს კანონი

გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი

თავი I.

ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კოდექსის რეგულირების სფერო

1. ეს კოდექსი არეგულირებს ისეთ სტრატეგიულ დოკუმენტთან და სახელმწიფო ან კერძო საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებს, რომელთა განხორციელებამ შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე, ადამიანის სიცოცხლეზე ან ჯანმრთელობაზე.

2. ამ კოდექსის რეგულირების სფეროს მიეკუთვნება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების, გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ექსპერტიზის ჩატარების პროცედურები.

მუხლი 2. კოდექსის მიზნები და ამოცანები

1. ამ კოდექსის მიზნებია:

ა) ხელი შეუწყოს გარემოს, ადამიანის ჯანმრთელობის, კულტურული მემკვიდრეობისა და მატერიალური ფასეულობების დაცვას ისეთი სტრატეგიული დოკუმენტის ან საქმიანობის განხორციელების პროცესში, რომელმაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე, ადამიანის სიცოცხლეზე ან/და ჯანმრთელობაზე;

ბ) ქვეყნის დემოკრატიული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, უზრუნველყოს გარემოს მდგომარეობის შესახებ სრული და ობიექტური ინფორმაციის დროულად მიღების თაობაზე საქართველოს კონსტიტუციით გარანტირებული ადამიანის ძირითადი უფლებების რეალიზაცია, აგრეთვე, გარემოსდაცვით საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობა;

გ) სახელმწიფოს და საზოგადოების გარემოსდაცვითი, სოციალური და ეკონომიკური ინტერესების თანაზომიერი გათვალისწინება ისეთი სტრატეგიული დოკუმენტის ან საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, რომელმაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე;

დ) საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის დანერგვა გარემოსდაცვითი შეფასების პროცედურების განხორციელების დროს.

2. ამ კოდექსის ამოცანებია:

ა) განსაზღვროს საქმიანობის განმახორციელებლის, დამგეგმავი ორგანოს, საზოგადოების და უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოების უფლებები და

მოვალეობები, ამ კოდექსით გათვალისწინებულ საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში;

ბ) უზრუნველყოს საზოგადოებისათვის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა ყველა მოსალოდნელი შედეგის თაობაზე, რაც შესაძლოა გამოწვეული იქნეს სტრატეგიული დოკუმენტის ან საქმიანობის განხორციელების შედეგად, რათა გარემოზე, ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე, ასევე კულტურულ მემკვიდრეობასა და მატერიალურ ფასეულობებზე უარყოფითი ზემოქმედება მაქსიმალურად იქნეს თავიდან აცილებული, შემცირებული ან შერბილებული;

გ) განსაზღვროს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შემთხვევაში განსახორციელებელი პროცედურები.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტება

კოდექსში გამოყენებულ ტერმინებს ამ კოდექსის მიზნებისთვის აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) არატექნიკური რეზიუმე – გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ან სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშის მოკლე აღწერა, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას დამგეგმავი ორგანოს/საქმიანობის განმახორციელებლის, სტრატეგიული დოკუმენტის/საქმიანობის განხორციელების ადგილის, გარემოზე/ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების და ანგარიშით გათვალისწინებული სხვა საკითხების შესახებ, შესრულებულია არატექნიკურ ენაზე და თან ერთვის გრაფიკული და საილუსტრაციო მასალა;

ბ) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება - მინისტრის მიერ გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც საქმიანობის განმახორციელებელს ანიჭებს გზშ-ს დაქვემდებარებული საქმიანობის განხორციელების უფლებას. თუ საქმიანობის განხორციელებისათვის საჭიროა გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებაზე დამოკიდებული, კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზია/ნებართვა ან/და ასეთი ლიცენზიის/ნებართვის რომელიმე სტადიის დასრულება, ასეთი ლიცენზია/ნებართვა შეიძლება ძალაში შევიდეს ან/და ასეთი ლიცენზიის/ნებართვის შესაბამისი სტადია დასრულდეს მხოლოდ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შემდგომ, გარდა ამ კოდექსის მე-5 მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

გ) გარემოზე ზემოქმედება - საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შედეგად ნებისმიერი ზემოქმედება გარემოზე, რომელიც შესაძლოა მოიცავდეს ზემოქმედებას შემდეგ ფაქტორებზე: ადამიანის ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება, ბიომრავალფეროვნება და მისი შემადგენელი კომპონენტები, წყალი, ჰაერი, ნიადაგი, მიწა, კლიმატი, ლანდშაფტი და დაცული ტერიტორიები. გარემოზე ზემოქმედება აგრეთვე მოიცავს კულტურულ მემკვიდრეობაზე ან სოციალურ-ეკონომიკურ ფაქტორებზე ზემოქმედებას, რაც გამოწვეულია მათი ცვლილებით.

დ) გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (შემდგომში – გზშ) – შესაბამის კვლევებზე დაფუძნებით, გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების გამოვლენის და შესწავლის პროცედურა იმ

დაგეგმილი საქმიანობისათვის, რომელმაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე და რომელიც მიეკუთვნება ამ კოდექსის I და სკრინინგის გადაწყვეტილების შესაბამისად II დანართებით განსაზღვრულ საქმიანობას. გარემოზე ზემოქმედების შეფასება მოიცავს სკოპინგს, გზშ-ის ანგარიშის მომზადებას, საზოგადოების მონაწილეობას, უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოებთან კონსულტაციებს და მიღებული შედეგების შეფასების საფუძველზე ექსპერტიზის დასკვნის მომზადებას, ამ დასკვნის მხედველობაში მიღებას ამ კოდექსით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ან/და კანონმდებლობით განსაზღვრული შესაბამისი აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისას, რომელიც იძლევა საქმიანობის განხორციელების უფლებამოსილებას.

ე) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში - საქმიანობის განმახორციელებლის ან/და კონსულტანტის მიერ, საქმიანობის განმახორციელებლისათვის, გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცესში მომზადებული დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს ამ კოდექსით გათვალისწინებულ ინფორმაციას.

ვ) დაინტერესებული საზოგადოება - საზოგადოება, რომელსაც შესაძლოა ჰქონდეს ინტერესი ან რომელზეც ზემოქმედებას მოახდენს ან შესაძლოა ზემოქმედება მოახდინოს კონკრეტული საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებასთან დაკავშირებულმა გადაწყვეტილებამ. დაინტერესებულ საზოგადოებას წარმოადგენს ასევე კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი, რომლის საქმიანობაც უკავშირდება გარემოს დაცვის ხელშეწყობას ქვეყანაში.

ზ) დამგეგმავი ორგანო - ადმინისტრაციული ორგანო ან სხვა უფლებამოსილი ორგანიზაცია, რომელიც შესაბამისი ნორმატიული აქტის თანახმად, პასუხისმგებელია სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადებაზე;

თ) ეკოლოგიური აუდიტი - მიმდინარე საქმიანობის განხორციელების პროცესში საქმიანობის ტექნიკური, ეკოლოგიური და სოციალური მაჩვენებლების კომპლექსური ანალიზი, რომელიც მოიცავს მთელ საწარმოო-ტექნოლოგიურ ციკლს და ტარდება გარემოზე მავნე ზემოქმედების მინიმინიზაციის საშუალებების დადგენისა და საქმიანობის გარემოსდაცვით ნორმებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით. ეკოლოგიური აუდიტის შედეგად დგება ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიში.

ი) ექსპერტიზა - ექსპერტიზის დასკვნის მომზადების მიზნით ამ კოდექსით დადგენილი წესით შექმნილი საექსპერტო კომისიის მიერ ჩატარებულ სამეცნიერო-კვლევით ღონისძიებათა ერთობლიობა.

კ) კონსულტანტი - პირი, რომელსაც აქვს გზშ-ს ანგარიშის ან სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვალიფიკაცია, სამეცნიერო, ტექნიკური და მეთოდური შესაძლებლობები.

ლ) მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილება - მინისტრის მიერ გამოცემული ბრძანება, რომელიც მიმდინარე საქმიანობის განმახორციელებელს ანიჭებს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების უფლებას;

მ) მინისტრი - საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრი.

ნ) საზოგადოება – ერთი ან ერთზე მეტი ფიზიკური ან იურიდიული პირი, ასევე კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი, რომელიც არ არის იურიდიული პირი.

ო) სამინისტრო - საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო.

პ) დღე - კანონმდებლობით გათვალისწინებული სამუშაო დღე.

ჟ) საქმიანობა - სამშენებლო, საწარმოო და სამონტაჟო სამუშაოები, ან ამ კოდექსით განსაზღვრული სხვა საქმიანობა, მათ შორის მინერალური რესურსების მოპოვება/გადამუშავება, რომელიც იწვევს ბუნებრივ გარემოზე გარკვეულ ზემოქმედებას .

რ) საქმიანობის განმახორციელებელი - ნებისმიერი პირი, ადმინისტრაციული ორგანო, ასევე კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი, რომელიც არ არის იურიდიული პირი და სურს ამ კოდექსის I ან/და II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელება ან მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელება.

ს) სკოპინგი - პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ან სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებისათვის მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალს და აღნიშნული ინფორმაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ან სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშში ასახვის საშუალებებს.

ტ) სკოპინგის ანგარიში - წინასწარი დოკუმენტი, რომელიც მომზადებულია საქმიანობის განმახორციელებლის ან/და კონსულტანტის მიერ და რომლის საფუძველზეც სამინისტრო გასცემს სკოპინგის დასკვნას.

უ) სკოპინგის განცხადება - წინასწარი დოკუმენტი, რომელიც მომზადებულია დამგეგმავი ორგანოს ან/და კონსულტანტის მიერ და რომლის საფუძველზეც სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო გასცემენ სკოპინგის დასკვნებს;

ფ) სკრინინგი - პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს გზშ-ის ან სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ჩატარების საჭიროებას.

ქ) სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება (სგშ) - ამ კოდექსით გათვალისწინებული სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შედეგად გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების შესწავლისა და ზოგადი პროგნოზირების პროცედურა. სგშ მოიცავს სკოპინგს, სგშ-ის ანგარიშის მომზადებას, საზოგადოების მონაწილეობას, უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოებთან კონსულტაციების ჩატარებას, მათგან მიღებული რეკომენდაციებისა და შეფასების შედეგების მხედველობაში მიღებას სტრატეგიული დოკუმენტის მიღებისას/დამტკიცებისას.

ღ) სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიში - დამგეგმავი ორგანოს ან/და კონსულტანტის მიერ დამგეგმავი ორგანოსათვის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროცესში მომზადებული დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს ამ კოდექსით დადგენილ ინფორმაციას.

ყ) სტრატეგიული დოკუმენტი - ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი, რომელიც ადგენს სამომავლო განვითარების ჩარჩოს ცალკეული სექტორებისათვის ამ კოდექსის მე-3 თავის შესაბამისად და განსაზღვრავს ამ კოდექსის I და II დანართებით გათვალისწინებული საქმიანობის სახეობებისთვის მახასიათებლებს ან/და მოცულობებს.

შ) სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება - სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება.

ჩ) ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება - ნებისმიერი ზემოქმედება საქართველოს ან უცხო ქვეყნის გარემოზე, რომელიც გამოწვეულია დაგეგმილი საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის მთლიანად ან ნაწილობრივ საქართველოს ან უცხო ქვეყნის ტერიტორიაზე განხორციელების შედეგად;

ც) ფორსმაჟორული სიტუაცია - ცალკეულ ტერიტორიაზე სტიქიური მოვლენა (მიწისძვრა, მეწყერი, წყალდიდობა ან სხვა მსგავსი მოვლენები), აგრეთვე ისეთი კრიზისული ვითარება, რომელიც ხასიათდება მოსახლეობის ყოფა-ცხოვრების ნორმალური პირობების დარღვევით, გამოწვეულია კატასტროფით, მასშტაბური სამრეწველო ავარიით ან/და ხანძრით.

მუხლი 4. გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში უფლებამოსილი ორგანოები

1. გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში საქართველოს მთავრობის კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის დაწყების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;

ბ) სამინისტროს შუამდგომლობის საფუძველზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებულ სახელმწიფოსთან ინფორმაციის გაცვლის ფორმების, შემდგომი კონსულტაციებისა და გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელების ვადების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება.

გ) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურისათვის ამ კოდექსით დადგენილი ვადებისგან განსხვავებული ვადის განსაზღვრის შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;

დ) სამინისტროს შუამდგომლობის საფუძველზე გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისგან გათავისუფლების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება.

2. გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში სამინისტროს კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელება;

ბ) სკრინინგის პროცედურის საფუძველზე გზშ-ის ან კომპეტენციის ფარგლებში სგშ-ის ჩატარების საჭიროების განსაზღვრა;

გ) გზშ-ის და კომპეტენციის ფარგლებში სგშ-ის პროცესში სკოპინგის დასკვნის გაცემა;

დ) გზშ-ის და სგშ-ის ანგარიშისა და სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტის განხილვის მიზნით საექსპერტო კომისიის შექმნა;

ე) გზშ-ის და კომპეტენციის ფარგლებში სგშ-ის ანგარიშის განხილვა და შესაბამისად გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა და სტრატეგიულ დოკუმენტსა და სგშ-ს ანგარიშთან დაკავშირებით რეკომენდაციების გაცემა, აგრეთვე საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;

ვ) გზშ-ისგან გათავისუფლების შესახებ წინადადებების მომზადება და საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა;

ზ) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის დაწყების თაობაზე, ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებულ სახელმწიფოსთან ინფორმაციის გაცვლის ფორმების, შემდგომი კონსულტაციებისა და გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელების ვადების შესახებ საქართველოს მთავრობისათვის წინადადებების წარდგენა და შესაბამისი პროცედურების ორგანიზება;

თ) მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება ამ კოდექსის 47-ე მუხლის გათვალისწინებით;

ი) ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში საზოგადოების/დაინტერესებული საზოგადოების მონაწილეობის უზრუნველყოფა და ამ მიზნით შესაბამის ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობისა და საჯარო განხილვების ჩატარების უზრუნველყოფა;

კ) ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, საჯარო მმართველობის ეფექტიანობისა და საზოგადოების ჩართულობის მიზნით მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებთან დაკავშირებით მონაცემთა ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნა, მასში დაცული ინფორმაციის უსაფრთხოების, საჯაროობის და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

3. გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, სტრატეგიული დოკუმენტის სგშ-სადმი დაქვემდებარების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;

ბ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, სგშ-ს პროცესში სკოპინგის განცხადებისა და მასზე თანდართული დოკუმენტაციის განხილვა და სკოპინგის დასკვნის გაცემა;

გ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, სტრატეგიულ დოკუმენტთან და სგშ-ს ანგარიშთან დაკავშირებით რეკომენდაციების შემუშავება;

დ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, ინფორმაციის საჯაროობის, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ჩართულობის და გადაწყვეტილებების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

თავი II

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის პროცედურა

მუხლი 5. ზოგადი დებულებები

1. გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას ექვემდებარება ამ კოდექსის I დანართით გათვალისწინებული საქმიანობები და II დანართით გათვალისწინებული ის საქმიანობები, რომლებიც ამ კოდექსის მე-7 მუხლით დადგენილი სკრინინგის პროცედურის შესაბამისად მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე დაექვემდებარება გზშ-ის.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ. თუ საქმიანობის განხორციელებისათვის საჭიროა გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებაზე დამოკიდებული კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზია/ნებართვა, ან/და ასეთი ლიცენზიის/ნებართვის რომელიმე სტადიის დასრულება, ასეთი ლიცენზია/ნებართვა შეიძლება ძალაში შევიდეს ან/და ასეთი ლიცენზიის/ნებართვის შესაბამისი სტადია დასრულდეს მხოლოდ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ, გარდა „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიისა. ასეთ შემთხვევაში, თუ სარგებლობის ლიცენზიით გათვალისწინებული საქმიანობა ექვემდებარება გზშ-ის ან სკრინინგის პროცედურის ჩატარებას ამ კოდექსის მიხედვით, აღნიშნული ლიცენზია შეიძლება გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გარეშე იმ პირობით, რომ ის ძალაში შევა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ და სალიცენზიო და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა მიენიჭება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ პირობებს. კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიით ან/და ნებართვით არ შეიძლება დადგინდეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების საწინააღმდეგო სალიცენზიო/სანებართვო პირობები.

3. ამ კოდექსის მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის შემთხვევაში სახელმწიფო ტყის ფონდით სპეციალური დანიშნულებით ტყითსარგებლობის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილება ძალაშია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შემდგომ.

4. გზშ-ის მიზანია ამ კოდექსით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების შესწავლა, გამოვლენა და აღწერა შემდეგი ფაქტორების მიმართ:

- ა) ადამიანის ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება;
- ბ) ბიომრავალფეროვნება, მათ შორის, მცენარეთა და ცხოველთა სახეობები, ჰაბიტატები, ეკოსისტემები;
- გ) მიწა, ნიადაგი, წყალი, ჰაერი, ლანდშაფტი და კლიმატი;
- დ) კულტურული მემკვიდრეობა და მატერიალური ფასეულობები;
- ე) ამ ნაწილის „ა-დ“ ქვეპუნქტებში მითითებული ზემოაღნიშნული ფაქტორების ურთიერთქმედება.

5. ამ მუხლის მე-4 ნაწილში მითითებულ ფაქტორებზე ზემოქმედების შესწავლა, გამოვლენა და აღწერა აგრეთვე უნდა მოიცავდეს დიდი ავარიების ან/და ბუნებრივი კატასტროფების რისკების მიმართ საქმიანობასთან დაკავშირებულ საფრთხეებს.

6. გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებას არ საჭიროებს ნავთობისა და გაზის ოპერაციებთან დაკავშირებული საქმიანობა, რომელიც რეგულირდება შესაბამისი სფეროს მარეგულირებელი კანონმდებლობით.

7. სამინისტრო საქმიანობის განმახორციელებლის თანხმობით უფლებამოსილია ცვლილება შეიტანოს შესაბამის აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში თუ გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოს მიერ ინსპექტირების საფუძველზე დადგინდება, რომ საქმიანობის განხორციელების ადგილზე არსებული მდგომარეობა არ შეესაბამება გზმ-ს ანგარიშში/გზმ-საგან გათავისუფლების დოკუმენტაციაში ასახულ გარემოებებს ან/და გზმ-ს ანგარიშით/გზმ-საგან გათავისუფლების დოკუმენტაციით სრულყოფილად არ იქნა შეფასებული გარემოს ცალკეულ კომპონენტებზე საქმიანობის მავნე ზეგავლენა.

8. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული საქმიანობების საწარმოო ტექნოლოგიის შეცვლა განსხვავებული ტექნოლოგიით, ან/და ექსპლუატაციის პირობების შეცვლა, მათ შორის წარმადობის გაზრდა, განიხილება, როგორც ამ კოდექსით განსაზღვრული სკრინინგის პროცედურისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობა.

9. თუ საქმიანობის განმახორციელებელი ახორციელებს ამ კოდექსის I და II დანართებით გათვალისწინებულ საქმიანობებს, რომლებზეც გაცემულია რამოდენიმე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება, იგი უფლებამოსილია მიმართოს სამინისტროს და მოითხოვოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების გაერთიანება ერთ გადაწყვეტილებად თუ აღნიშნული საქმიანობები ტექნიკურად ან/და ფუნქციურად ურთიერთდაკავშირებულია.

მუხლი 6. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ძირითადი ეტაპები

1. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ძირითადი ეტაპებია:

ა) ამ კოდექსის მე-8-მე- 9 მუხლების შესაბამისად განსაზღვრული სკოპინგის პროცედურა;

ბ) საქმიანობის განმახორციელებლის ან კონსულტანტის მიერ გზმ-ის ანგარიშის მომზადება ამ კოდექსის მე-10 მუხლის შესაბამისად;

გ) საზოგადოების მონაწილეობის უზრუნველყოფა;

დ) სამინისტროს მიერ გზმ-ის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციის, საჭიროების შემთხვევაში საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ სამინისტროში წარდგენილი სხვა დამატებითი ინფორმაციის, ასევე საზოგადოების მონაწილეობისა და უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოებთან კონსულტაციების დროს მიღებული ინფორმაციის შეფასება;

ე) ექსპერტიზის ჩატარება ამ კოდექსის VI თავის შესაბამისად;

ვ) საჭიროების შემთხვევაში გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურების განხორციელება ამ კოდექსის V თავის შესაბამისად.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ეტაპების დასრულების შემდგომ მინისტრი გასცემს გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებას ან ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში იღებს გადაწყვეტილებას საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ.

მუხლი 7. საქმიანობის სკრინინგი

1. ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობისთვის გზშ-მდე ტარდება სკრინინგის პროცედურა, გარდა ამ მუხლის მე-13 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

2. საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია საქმიანობის დაგეგმვის შედეგების დაგვარად ადრეულ ეტაპზე სამინისტროს წარუდგინოს სკრინინგის განცხადება დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ და სამინისტროსაგან მიიღოს გადაწყვეტილება ექვემდებარება თუ არა დაგეგმილი საქმიანობა გზშ-ის, გარდა ამ მუხლის მე-3, მე-12 და მე-13 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიას დაქვემდებარებულ, ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებულ საქმიანობაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, ლიცენზიის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანო აუქციონის გამოცხადებამდე სკრინინგის განცხადებით მიმართავს სამინისტროს ამ მუხლით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად.

4. საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ სამინისტროში წარდგენილი სკრინინგის განცხადება, გარდა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 78-ე მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა უნდა მოიცავდეს:

ა) მოკლე ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ;

ბ) მონაცემებს საქმიანობის მახასიათებლების, ადგილმდებარეობისა და შესაძლო ზემოქმედების ხასიათის შესახებ;

5. სამინისტრო სკრინინგის განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში უზრუნველყოფს სკრინინგის განცხადების განთავსებას მის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში - აღნიშნული განცხადების ნაბეჭდი ეგზემპლარის ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით. საზოგადოებას უფლება აქვს განცხადების ვებ-გვერდსა და საინფორმაციო დაფაზე განთავსებიდან 7 დღის ვადაში სკრინინგის განცხადებასთან დაკავშირებით წარადგინოს მოსაზრებები და შენიშვნები ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით. სამინისტრო იხილავს წარმოდგენილ მოსაზრებებს და შენიშვნებს და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მხედველობაში იღებს მათ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

6. სკრინინგის განცხადების რეგისტრაციიდან არანაკლებ 10 და არაუმეტეს 15 დღისა, სამინისტრო, შემდეგი კრიტერიუმების საფუძველზე, იღებს გადაწყვეტილებას ექვემდებარება თუ არა დაგეგმილი საქმიანობა გზშ-ის:

ა) საქმიანობის მახასიათებლები:

ა.ა) საქმიანობის მასშტაბი;

ა.ბ) არსებულ ან/და დაგეგმილ საქმიანობებთან კუმულატიური ზემოქმედება;

ა.გ) ბუნებრივი რესურსების, განსაკუთრებით მიწის, ნიადაგის, წყლის და ბიომრავალფეროვნების გამოყენება;

- ა.დ) ნარჩენების წარმოქმნა
- ა.ე) გარემოს დაბინძურება და ხმაური;
- ა.ვ) საქმიანობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ავარიების ან/ და კატასტროფების რისკი;
- ბ) დაგეგმილი საქმიანობის ადგილმდებარეობა და მისი თავსებადობა:
  - ბ.ა)ჭარბტენიან ტერიტორიებთან;
  - ბ.ბ) შავი ზღვის სანაპირო ზოლთან;
  - ბ.გ.) ტყით მჭიდროდ დაფარულ ტერიტორიებთან, სადაც გაბატონებულია „წითელი ნუსხის“ სახეობები;
  - ბ.დ) დაცულ ტერიტორიებთან;
  - ბ.ე.) მჭიდროდ დასახლებულ ტერიტორიებთან;
  - ბ.ვ.) კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებთან და ობიექტებთან;
- გ) საქმიანობის შესაძლო ზემოქმედების ხასიათი:
  - გ.ა.) ზემოქმედების ტრანსსასაზღვრო ხასიათი;
  - გ.ბ) ზემოქმედების შესაძლო ხარისხი და კომპლექსურობა.

7. სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღებისას სამინისტრო უფლებამოსილია გამოიყენოს სახელმძღვანელო დოკუმენტი „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“.

8. თუ სკრინინგის პროცედურის დასრულების შემდეგ დადგინდება, რომ დაგეგმილი საქმიანობა არ ექვემდებარება გზმ-ს, განმცხადებელი ვალდებულია დაიცვას საქართველოში არსებული გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტებით დადგენილი მოთხოვნები და გარემოსდაცვითი ნორმები.

9. სკრინინგის პროცედურის დასრულების შემდგომ, ამ კოდექსის მე-14 მუხლით განსაზღვრული საფუძვლების არსებობისას მინისტრი იღებს გადაწყვეტილებას საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ.

10. სკრინინგის პროცედურის დასრულებიდან 5 დღის ვადაში, სამინისტრო უზრუნველყოფს დასაბუთებული გადაწყვეტილების განთავსებას მის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში - აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლარების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

11. თუ სკრინინგის პროცედურის განხორციელებისას დადგინდება, რომ დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებამ შესაძლოა გამოიწვიოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება, გამოიყენება ამ კოდექსის V თავით დადგენილი პროცედურები.

12. ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში, საქმიანობის განმახორციელებელი უფლებამოსილია სამინისტროს წარუდგინოს სკრინინგისა და სკოპინგის ერთობლივი განცხადება ამ კოდექსის მე-8 მუხლით გათვალისწინებულ დოკუმენტაციასთან ერთად. თუ სამინისტრო სკრინინგის პროცედურის საფუძველზე დადგენს, რომ საქმიანობა ექვემდებარება გზმ-ს, სამინისტრო ამავე

გადაწყვეტილებით ამ კოდექსის მე-9 მუხლის შესაბამისად იწყებს წარმოებას სკოპინგის დასკვნის გაცემის თაობაზე.

13. საქმიანობის განმახორციელებელი, რომელიც გეგმავს ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელებას და თვლის რომ მის მიერ დაგეგმილ საქმიანობაზე აუცილებელია გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება, უფლებამოსილია სამინისტროს მიმართოს პირდაპირ სკოპინგის განცხადებით (სკრინინგის ეტაპის გავლის გარეშე) ამ კოდექსის მე-8 მუხლით დადგენილი წესით. ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისათვის ამ კოდექსით დადგენილი მოთხოვნები.

მუხლი 8. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცესში სკოპინგის განცხადება და სკოპინგის ანგარიში

1. საქმიანობის განმახორციელებელი, საქმიანობის დაგეგმვის შედეგების დაგვარად ადრეულ ეტაპზე, ვალდებულია სამინისტროში წარადგინოს სკოპინგის განცხადება სკოპინგის ანგარიშთან ერთად.

2. სკოპინგის განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში სამინისტრო უზრუნველყოფს სკოპინგის განცხადებისა და სკოპინგის ანგარიშის განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში - აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლარების ან ელექტრონული ვერსიების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. სკოპინგის ანგარიში უნდა მოიცავდეს:

ა) დაგეგმილი საქმიანობის მოკლე აღწერას, კერძოდ:

ა.ა.) ზოგად ინფორმაციას საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობის შესახებ საქმიანობის განხორციელების არეალის GIS (გეოინფორმაციული სისტემები) კოორდინატების მითითებით (shp -ფაილთან ერთად);

ა.ბ.) ზოგად ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების (სიმაღლე, საწარმოო პროცესი, მასშტაბი, პროდუქციის რაოდენობა და სხვა.) შესახებ;

ა.გ.) ზოგად ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი ადგილმდებარეობის ალტერნატივების შესახებ;

ბ) ზოგად ინფორმაციას გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების და სახეების შესახებ, რომლებიც დაექვემდებარება შესწავლას გზშ-ის პროცესში, მათ შორის:

ბ.ა) ინფორმაციას დაცულ ტერიტორიებზე ზემოქმედების შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

ბ.ბ.) ინფორმაციას გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ბ.გ.) ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობით ადამიანის ჯანმრთელობაზე, სოციალურ გარემოზე და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებსა და ობიექტებზე შესაძლო ზემოქმედების შესახებ;

ე) ინფორმაციას ჩასატარებელი საბაზისო/სამიეზო კვლევებისა და გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო მეთოდების შესახებ;

დ) ზოგად ინფორმაციას იმ ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებული იქნება გარემოზე მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების ან/და შერბილებისათვის;

4. საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული სკოპინგის ანგარიში სამინისტროში წარადგინოს როგორც მატერიალური, ასევე ელექტრონული ფორმით.

5. საქმიანობის განმახორციელებელი უფლებამოსილია სამინისტროს წარუდგინოს სხვა ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც საჭირო იქნება ამ კოდექსის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

მუხლი 9. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების პროცესში სკოპინგის დასკვნის გაცემა

1. სამინისტრო, ამ მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად, იხილავს სკოპინგის განცხადებას თანდართულ სკოპინგის ანგარიშთან ერთად და გასცემს სკოპინგის დასკვნას, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის IX თავით დადგენილი წესით. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის IX თავით დადგენილ წესებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, გამოიყენება ამ კოდექსით დადგენილი ნორმები.

2. საზოგადოებას უფლება აქვს, სკოპინგის განცხადების ამ კოდექსის მე-8 მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილი წესის შესაბამისად გამოქვეყნებიდან 15 დღის ვადაში სამინისტროს წარუდგინოს სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით. სამინისტრო სკოპინგის დასკვნის გაცემისას უზრუნველყოფს საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი შენიშვნებისა და მოსაზრებების განხილვასა და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მათ მხედველობაში მიღებას.

3. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის მიზნით, სამინისტრო უზრუნველყოფს საჯარო განხილვის მოწყობას სკოპინგის განცხადების ამ კოდექსის მე-8 მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილი წესით გამოქვეყნებიდან არაუადრეს მე-10 და არაუგვიანეს მე-15 დღისა. საჯარო განხილვის ორგანიზებასა და ჩატარებაზე პასუხისმგებელია სამინისტრო, შესაბამისად იგი უზრუნველყოფს საჯარო განხილვის ორგანიზებასთან, მათ შორის, საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებასთან დაკავშირებულ ხარჯების ანაზღაურებას. საჯარო განხილვას უძღვება და ოქმს ადგენს სამინისტროს წარმომადგენელი, რომლის სისწორეზე პასუხისმგებელია სამინისტრო. ინფორმაცია საჯარო განხილვის შესახებ უნდა გამოქვეყნდეს საჯარო განხილვის ჩატარებამდე არანაკლებ 10 დღით ადრე, ამ კოდექსის 32-ე მუხლის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია თვითმმართველი თემის ადმინისტრაციულ საზღვრებში, საჯარო განხილვა ტარდება დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილთან ტერიტორიულად ყველაზე ახლოს მდებარე სათანადო ადმინისტრაციული ორგანოს შენობა-ნაგებობაში ან მის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ხოლო თუ საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია თვითმმართველი

ქალაქის ადმინისტრაციულ საზღვრებში, საჯარო განხილვა ტარდება სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ სათანადო ადმინისტრაციული ორგანოს შენობა-ნაგებობაში ან მის მიმდებარე ტერიტორიაზე. საჯარო განხილვა ღიაა და საზოგადოების ნებისმიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს მონაწილეობა მიიღოს მასში.

4. სკოპინგის განცხადების რეგისტრაციიდან არანაკლებ 26 და არაუმეტეს 30 დღის ვადაში სამინისტრო გასცემს სკოპინგის დასკვნას, რომელიც მტკიცდება მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტით. სკოპინგის დასკვნით განისაზღვრება გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. სკოპინგის დასკვნის გაცემისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას სახელმძღვანელო დოკუმენტი „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“.

5. სამინისტრო სკოპინგის დასკვნის დამტკიცებამდე, უზრუნველყოფს კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს მონაწილეობას ადმინისტრაციულ წარმოებაში სხვა ადმინისტრაციული ორგანოს სახით საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 84 -ე მუხლით დადგენილი წესით.

6. სამინისტროს მიერ გაცემული სკოპინგის დასკვნა სავალდებულოა საქმიანობის განმახორციელებლისათვის გზშ-ს ანგარიშის მომზადების დროს.

7. თუ სკოპინგის დასკვნის დამტკიცებიდან 2 წლის ვადაში საქმიანობის განმახორციელებელი ვერ მიიღებს გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებას ამ კოდექსით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად, სკოპინგის დასკვნის დამტკიცების შესახებ მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ცხადდება ძალადაკარგულად.

8. სკოპინგის პროცედურის დასრულების შემდგომ, ამ კოდექსის მე-14 მუხლით განსაზღვრული საფუძვლების არსებობისას მინისტრი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ.

9. სკოპინგის პროცედურის დასრულებიდან 5 დღის ვადაში, სამინისტრო უზრუნველყოფს სკოპინგის ანგარიშის, სკოპინგის დასკვნის ან/და საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში - აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლარების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

10. თუ სკოპინგის პროცედურის განხორციელებისას დადგინდება, რომ დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებამ შესაძლოა გამოიწვიოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება, გამოიყენება ამ კოდექსის V თავით დადგენილი პროცედურები.

მუხლი 10. გზშ-ს ანგარიში

1. სამინისტროს მიერ სკოპინგის დასკვნის დამტკიცების შემდეგ, საქმიანობის განმახორციელებელი ან/და კონსულტანტი უზრუნველყოფს გზშ-ს ანგარიშის მომზადებას. გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო ხარჯებს აანაზღაურებს საქმიანობის განმახორციელებელი.

2. გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირ(ებ)ის მიერ, ვინც მონაწილეობდა მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

3. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს:

ა) დაგეგმილი საქმიანობის აღწერას, კერძოდ:

ა.ა) საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობის აღწერას, აღნიშნული ტერიტორიის GIS (გეოინფორმაციული სისტემები) კოორდინატებს (shp- ფაილთან ერთად) და დაგეგმილი საქმიანობისათვის გარემოს არსებული მდგომარეობის აღწერას;

ა.ბ) ინფორმაციას მიწის კატეგორიისა და მიწათსარგებლობის ფორმის შესახებ, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ეტაპებზე;

ა.გ) ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების (სიმძლავრე, მასშტაბი და საწარმოო პროცესი, მათ შორის, შესაძლო წარმოებული პროდუქციის ოდენობა, მოთხოვნილი ენერგია, წარმოებისას გამოსაყენებული მასალა და ბუნებრივი რესურსები და სხვა) შესახებ;

ა.დ) ინფორმაციას დემონტაჟისათვის საჭირო სამუშაოებისა და მეთოდების შესახებ (საჭიროების შემთხვევაში);

ა.ე.) ინფორმაციას მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგების და ემისიების (როგორცაა, წყლის, ჰაერის, მიწის და წიაღისეულის დაბინძურება, ხმაური, ვიბრაცია, ელექტრომაგნიტური და სითბური გამოსხივება, რადიაცია) შესახებ;

ა.ვ.) ინფორმაციას ნარჩენების სახეებს, მახასიათებლებისა და რაოდენობის შესახებ, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნას მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე.

ბ) გარემოს დაცვის კუთხით შემოთავაზებულ ყველაზე გონივრულ ალტერნატივას დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი ადგილმდებარეობის შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების (ნულოვანი) ალტერნატივას, რაც გულისხმობს საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას, რომლის შეფასებაც შესაძლებელია არსებული ინფორმაციის გამოყენებით და მეცნიერულ ცოდნაზე დაყრდნობით;

გ) ინფორმაციას საქმიანობის განხორციელებისას გარემოზე შესაძლო მნიშვნელოვანი ზემოქმედების შესახებ, მათ შორის ზემოქმედება: მოსახლეობაზე, ადამიანის ჯანმრთელობაზე, ბიომრავალფეროვნებაზე (მათ შორის, მცენარეთა და ცხოველთა სახეობები, ჰაბიტატები, ეკოსისტემები), ნიადაგზე (მათ შორის, ნიადაგის მოხსნა), მიწაზე (მათ შორის, ორგანული ნივთიერებებით, ეროზია, დატყვევება, დეგრადაცია), წყალზე (მათ შორის, ჰიდრომორფოლოგიური ცვლილებები, რაოდენობა და ხარისხი), ჰაერზე, კლიმატზე (მათ

შორის, სათბური გაზების ემისია), მატერიალურ ფასეულობებზე, კულტურულ მემკვიდრეობაზე (მათ შორის, არქიტექტურული და არქეოლოგიური ასპექტები) და ლანდშაფტზე;

დ) ინფორმაციას ამ ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული კომპონენტებსა და მათ ურთიერთქმედებაზე საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეულ პირდაპირ და არაპირდაპირ, კუმულაციურ, ტრანსსასაზღვრო, მოკლევადიან, და გრძელვადიან, პოზიტიური და ნეგატიური შესაძლო ზემოქმედების აღწერას, რაც გამოწვეულია:

დ.ა) დაგეგმილი საქმიანობისათვის საჭირო სამშენებლო სამუშაოებით, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში, სადემონტაჟო სამუშაოებით;

დ.ბ) ბუნებრივი რესურსების გამოყენებით (განსაკუთრებით მიწა, ნიადაგი, წყალი და ბიომრავალფეროვნება, აღნიშნული რესურსების ხელმისაწვდომობის გათვალისწინებით);

დ.გ) დამაბინძურებელი ფაქტორების ემისიით, ხმაურით, ვიბრაციით, რადიაციით, და ნარჩენების განთავსებითა და აღდგენით;

დ.დ) ადამიანის ჯანმრთელობაზე, კულტურულ მემკვიდრეობაზე ან გარემოზე რისკებით (მაგალითად, ავარიების ან კატასტროფების შემთხვევაში);

დ.ე) სხვა არსებული ან დაგეგმილი საქმიანობის კუმულატიური ზემოქმედებით;

დ.ვ.) კლიმატზე საქმიანობის ზემოქმედებით და კლიმატის ცვლილებით განპირობებული საქმიანობის მოწყვლადობით;

დ.ზ) გამოყენებული ტექნოლოგიებით, მასალებით ან/და ნივთიერებებით.

ე) ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების შედეგად შესაძლო ინციდენტების განსაზღვრისა და მისი შედეგების შეფასებას, მათ შორის, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების სამოქმედო გეგმას;

ვ) სამოქმედო გეგმას დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებით გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზემოქმედების შედეგების, მათი თავიდან აცილების, შემცირების, შერბილების და შესაძლებლობებისა და შესაძლებლობების შესახებ. ინფორმაცია უნდა მოიცავდეს, როგორც საქმიანობის განხორციელების, აგრეთვე შემდგომი ექსპლუატაციის ეტაპებს;

ზ) გარემოზე შუქცევადი ზემოქმედების შეფასებას და მისი აუცილებლობის დასაბუთებას, რაც გულისხმობს შუქცევადი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონვას გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში;

თ) საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს მდგომარეობის აღდგენის გზებსა და საშუალებებს;

ი) დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების შედეგად გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების აღწერას, რაც გამოწვეულია საქმიანობის მოწყვლადობით ავარიებისა და კატასტროფების რისკების მიმართ;

კ) სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მათ მიერ წარმოდგენილი შენიშვნებისა და მოსაზრებების შეფასებას;

ლ) ინფორმაციას კვლევების მეთოდოლოგიისა და გარემოს შესახებ ინფორმაციის წყაროებზე მითითებას;

ჟ) ამ ნაწილის „ა“-„ლ“ ქვეპუნქტებში მოცემული ინფორმაციის მოკლე არატექნიკურ რეზიუმეს, საზოგადოების ინფორმირებისა და მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად;

4. გზმ-ის ანგარიშს თან უნდა ერთვოდეს:

ა) საბადოს დამუშავების გეგმა, (მათ შორის რეკულტივაციის პროექტი) ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ბ) იმ კონსულტანტის დასახელება და იურიდიული მისამართი, რომელიც მონაწილეობდა გზმ-ს ანგარიშის მომზადების პროცესში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

გ) საქმიანობის განხორციელების ადგილის გენერალური გეგმა GIS (გეოინფორმაციული სისტემები) კოორდინატების მითითებით (shp -ფაილთან ერთად), სადაც მოცემული იქნება დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი, დროებითი ნაგებობები და კომუნალური სისტემები;

დ) კერძო სამართლის იურიდიული პირისა და ინდივიდუალური მეწარმისათვის საჯარო რეესტრიდან ამონაწერები, ფიზიკური პირისათვის – იდენტიფიკაციის დამადასტურებელი, კანონმდებლობით დადგენილი საბუთების ასლები, ხოლო საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შემთხვევაში სადამფუძნებლო დოკუმენტის ასლი.

ე) დაგეგმილი საქმიანობის მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი გამონამუშევარის განთავსების ტერიტორიის (სანაყარო) ალტერნატიული ვარიანტები GIS (გეოინფორმაციული სისტემები) კოორდინატების მითითებით და აღნიშნული გამონამუშევარის განთავსების შესახებ ინფორმაცია (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

ვ) თუ გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებას დაქვემდებარებული საქმიანობა იმავდროულად საჭიროებს სახელმწიფო ტყის ფონდით სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობას, ტყის ფონდით სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობისათვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესისა და პირობების შესაბამისად, საქმიანობის განმახორციელებელი უფლებამოსილია, გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშს თან დაურთოს სახელმწიფო ტყის ფონდით სპეციალური დანიშნულებით სარგებლობისათვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია .

5. საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია ამ მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული დოკუმენტები სამინისტროში წარადგინოს როგორც მატერიალური, ასევე ელექტრონული ფორმით.

6. გზმ-ის ანგარიშში არსებული ინფორმაცია საჯაროა. იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიში შეიცავს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სახელმწიფო, კომერციულ, პროფესიულ საიდუმლოებას ან/და პერსონალურ მონაცემებს, საქმიანობის განმახორციელებელმა განცხადებაში უნდა მიუთითოს ინფორმაციის დასაიდუმლოების შესახებ. სამინისტრო ვალდებულია კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევაში და დადგენილი წესით უზრუნველყოს აღნიშნული ინფორმაციის დასაიდუმლოება.

მუხლი 11. განცხადება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე

1. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია განცხადებით მიმართოს სამინისტროს, რომელიც უზრუნველყოფს განცხადების განხილვას საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის IX თავით დადგენილი წესით. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილ წესებთან შეუსაბამობის შემთხვევაში, გამოიყენება ამ კოდექსით დადგენილი ნორმები.

2. საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ წარდგენილ განცხადებას თან უნდა ერთვოდეს შემდეგი დოკუმენტები ან/და მონაცემები:

ა) ამ კოდექსის მე-10 მუხლის შესაბამისად მომზადებული გზშ-ს ანგარიში;

ბ) ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმებისა და ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების გაანგარიშების შესახებ პროექტები;

გ) მოთხოვნა ინფორმაციის დასაიდუმლოების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

დ) კანონმდებლობით დადგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი.

ე) ამ ნაწილის „ა“-„გ“ ქვეპუნქტებში მოცემული დოკუმენტაციის ელექტრონული ვერსია.

3. განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში სამინისტრო უზრუნველყოფს აღნიშნული განცხადებისა და მასზე თანდართული დოკუმენტაციის განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში - აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლარის ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

4. საქმიანობის განმახორციელებელი უფლებამოსილია ერთი განცხადებით მოითხოვოს ამ კანონით გათვალისწინებულ რამდენიმე საქმიანობაზე ერთი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული საქმიანობები ერთმანეთთან არსებითად ურთიერთდაკავშირებულია.

5. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მისაღებად გადაიხდებენ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების მოსაკრებელი, რომლის ოდენობა შეადგენს 500 ლარს. მოსაკრებლის გადახდის წესი განისაზღვრება „მოსაკრებლების სისტემის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

6. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებაზე უარის თქმის შემთხვევაში, გადახდილი მოსაკრებელი დაბრუნებას არ ექვემდებარება.

მუხლი 12. ადმინისტრაციული წარმოება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებასთან დაკავშირებით

1. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებასთან დაკავშირებული ადმინისტრაციული წარმოება მოიცავს:

ა) ექსპერტიზას;

ბ) საზოგადოების და უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოების მონაწილეობას;
გ) გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შემთხვევაში, ამ კოდექსის V თავით დადგენილი პროცედურას.

2. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში, გზშ-ს ანგარიშის განხილვის მიზნით, მინისტრი ქმნის ამ კოდექსის 42-ე მუხლით გათვალისწინებულ საექსპერტო კომისიას. საექსპერტო კომისია ამზადებს და შექმნიდან 40 დღის ვადაში სამინისტროს წარუდგენს ექსპერტიზის დასკვნას გზშ-ს ანგარიშზე.

3. სამინისტრო საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 83-ე მუხლით გათვალისწინებულ ხარვეზის დადგენის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე განცხადების რეგისტრაციიდან 15 დღის ვადაში.

4. ამ კოდექსის მე-11 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილი წესის შესაბამისად განცხადების განთავსებიდან 40 დღის ვადაში საზოგადოებას უფლება აქვს სამინისტროს წარუდგინოს გზშ-ს ანგარიშთან, დაგეგმილ საქმიანობასა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით გასათვალისწინებელ პირობებთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით, სამინისტრო გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის ან საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ აქტის გამოცემისას უზრუნველყოფს წარმოდგენილი შენიშვნებისა და მოსაზრებების განხილვასა და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მათ მხედველობაში მიღებას.

5. ამ კოდექსის მე-11 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილი წესით განცხადების განთავსებიდან არაუადრეს 25- ე და არაუგვიანეს 30-ე დღისა, სამინისტრო გზშ-ის ანგარიშზე ატარებს საჯარო განხილვას. საჯარო განხილვის ორგანიზებასა და ჩატარებაზე პასუხისმგებელია სამინისტრო. საჯარო განხილვას უძღვება და საჯარო განხილვის შესახებ ოქმს ადგენს სამინისტროს წარმომადგენელი, რომლის სისწორეზე პასუხისმგებელია სამინისტრო. ინფორმაცია საჯარო განხილვის შესახებ უნდა გამოქვეყნდეს საჯარო განხილვის ჩატარებამდე არანაკლებ 20 დღით ადრე, ამ კოდექსის 32-ე მუხლის შესაბამისად. საჯარო განხილვა ტარდება დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილთან ტერიტორიულად ყველაზე ახლოს მდებარე სათანადო ადმინისტრაციული ორგანოს შენობა-ნაგებობაში ან მის მიმდებარე ტერიტორიაზე. იმ შემთხვევაში, თუ საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია თვითმმართველი თემის ადმინისტრაციულ საზღვრებში, საჯარო განხილვა ტარდება დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილთან ტერიტორიულად ყველაზე ახლოს მდებარე სათანადო ადმინისტრაციული ორგანოს შენობა-ნაგებობაში ან მის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ხოლო თუ საქმიანობის განხორციელება დაგეგმილია თვითმმართველი ქალაქის ადმინისტრაციულ საზღვრებში საჯარო განხილვა ტარდება სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ სათანადო ადმინისტრაციული ორგანოს შენობა-ნაგებობაში ან მის მიმდებარე ტერიტორიაზე. საჯარო განხილვა ღიაა და საზოგადოების ნებისმიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს მონაწილეობა მიიღოს მასში.

6. საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ განცხადება უნდა მოიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) განსახილველი საკითხის არსი და მოკლე აღწერა, განხილვის ფორმატი;

ბ) საჯარო განხილვის დრო, ადგილი და წესები;

გ) იმ ვებ-გვერდის მისამართი, სადაც ხელმისაწვდომია განცხადება, გზშ-ს ანგარიში და სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, აგრეთვე, მითითებას აღნიშნული დოკუმენტაციის საჯარო განხილვის დროს ნაბეჭდი ეგზემპლარის მიღების შესაძლებლობის შესახებ.

7. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების შესახებ სამართლებრივი აქტის გამოცემის პროცესში, სამინისტრომ უნდა განიხილოს და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მხედველობაში მიიღოს ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად საზოგადოების და სხვა ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ წარმოდგენილი შენიშვნები და მოსაზრებები, გზშ-ს ანგარიშის შესწავლის შედეგები, გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შემთხვევაში ამ კოდექსის V თავის შესაბამისად ჩატარებული გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის შედეგები.

8. სამინისტრო გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ან საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების გაცემამდე, უზრუნველყოფს ადმინისტრაციულ წარმოებაში საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს კომპეტენციის ფარგლებში ჩართვას სხვა ადმინისტრაციული ორგანოს სახით საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 84 -ე მუხლით დადგენილი წესით.

9. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე განცხადების რეგისტრაციიდან არანაკლებ 51 და არაუმეტეს 55 დღის ვადაში, მინისტრი გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის ან ამ კოდექსის მე-14 მუხლით განსაზღვრული საფუძვლების არსებობისას საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას სახელმძღვანელო დოკუმენტი „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“.

10. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის ან საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ სამართლებრივი აქტის გამოცემიდან 5 დღის ვადაში, სამინისტრო უზრუნველყოფს გზშ-ს ანგარიშის, ექსპერტიზის დასკვნის, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის ან საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ გამოცემული სამართლებრივი აქტის და საზოგადოების მონაწილეობის შედეგების შესახებ ინფორმაციის განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე, ხოლო დაინტერესების შემთხვევაში - აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლარების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

11. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით. იმ შემთხვევაში თუ საქმიანობის განმახორციელებელი 5 წლის ვადაში არ დაიწყებს აღნიშნული გადაწყვეტილებით გათვალისწინებულ საქმიანობას, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება სამინისტროს მიერ ცხადდება ძალადაკარგულად.

მუხლი 13. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების შინაარსი

1. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება, გარდა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 53-ე მუხლით განსაზღვრული მოთხოვნებისა, უნდა მოიცავდეს:

- ა) საქმიანობის განხორციელების ადგილსა და სახეს;
- ბ) ინფორმაციას გარემოსდაცვითი ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებული უნდა იყოს სხვა ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ ლიცენზიის ან ნებართვის გაცემის დროს;
- გ) გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ გარემოსდაცვით პირობებს, რომელთა შესრულება სავალდებულოა მშენებლობის, ექსპლუატაციის პერიოდში და ექსპლუატაციის დასრულების შემდეგ;
- დ) საქმიანობის შემდგომი ანალიზის მიზანს, მასშტაბს და პერიოდულობას;
- ე) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებასთან დაკავშირებით ამ კოდექსის V თავით დადგენილი პროცედურის განხორციელების შემთხვევაში, აღნიშნული პროცედურის შედეგებს.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ინფორმაციის გარდა, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება შესაძლებელია მოიცავდეს :

- ა) მოთხოვნებს საწარმოო ავარიების შედეგად ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის;
- ბ) საქმიანობის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების, შერბილებისა ან/და შესაბამისი კომპენსაციის ვალდებულებებს.
- გ) ამ კოდექსის მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სპეციალური დანიშნულებით ტყითსარგებლობისათვის საკომპენსაციო და/ან შემარბილებელ ღონისძიებებს, რაც საქართველოს ტყის კოდექსის მე-15-მე-16 მუხლებით განსაზღვრული სახელმწიფო ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე შესაბამის მართვის ორგანოსთან შეთანხმების საფუძველზე, განისაზღვრება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების პირობებით. საკომპენსაციო ღონისძიებების ბენეფიციარია შესაბამისი მართვის ორგანო;
- დ) ადმინისტრაციულ წარმოებაში მონაწილე სხვა ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ განსაზღვრულ პირობებს, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

3. სამინისტრო ვალდებულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ სამართლებრივი აქტის დასაბუთებაში ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

- ა) საზოგადოების მონაწილეობის პროცედურების ჩატარებისა და წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების გათვალისწინების შესახებ;
- ბ) ამ კოდექსის მე-ნ თავით გათვალისწინებული ექსპერტიზის დასკვნის გათვალისწინების შესახებ;
- გ) გზშ-ის ანგარიშში მოცემული შეფასებების გათვალისწინების შესახებ.

მუხლი 14. საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება

1. მინისტრი გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ იმ შემთხვევაში თუ:

ა) საქმიანობის განხორციელება ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს ან სასამართლოს/არბიტრაჟის კანონიერ ძალაში შესულ გადაწყვეტილებას;

ბ) თუ გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშით ან/და ექსპერტიზის დასკვნით დგინდება გარემოზე ზემოქმედების ხასიათის და მოცულობის მიუღებლობა, გარემოზე ზემოქმედების რისკის პრევენციის შეუძლებლობა ან/და გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ზომების მიღების შეუძლებლობა.

2. საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში (თანამდებობის პირთან) ან სასამართლოში.

მუხლი 15. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირისათვის გადაცემა

1. საქმიანობის განმახორციელებელი უფლებამოსილია, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება სრულად ან ნაწილობრივ გადასცეს სხვა პირს თუ ეს არ ეწინააღმდეგება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული საქმიანობის არსს, დადგენილ პირობებს ან/და კანონმდებლობის მოთხოვნებს. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა გულისხმობს, როგორც უფლებების, ასევე შესაბამისი ვალდებულებების გადაცემას.

2. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემის შესახებ მინისტრის ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძველია გადაწყვეტილების მფლობელისა და მიმღები პირის ერთობლივი განცხადება, ხელშეკრულება ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს უფლების გადასვლის ფაქტს.

3. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ნაწილობრივ გადაცემის შემთხვევაში, გადაწყვეტილების მფლობელი და მიმღები პასუხისმგებელი არიან გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობებისა და მათთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაზე.

4. სამინისტრო გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემის თაობაზე განცხადებას იხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილი მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით.

5. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიმღები პირი ვალდებულია, შესაბამისი საქმიანობა განახორციელოს მხოლოდ ამ მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ.

6. ამ მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული გადაწყვეტილების მიღებიდან 3 დღის ვადაში, სამინისტრო უზრუნველყოფს ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული სამართლებრივი აქტის განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე.

7. თუ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მფლობელი, რომელიც იმავდროულად არის სარგებლობის ლიცენზიის მფლობელი, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად განახორციელებს მთლიანად ლიცენზიის ან ლიცენზიის

ნაწილის გასხვისებას, გამოიყენება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონითა და ინფორმაციის გავრცელების ამ მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული წესი.

მუხლი 16. გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისაგან გათავისუფლება

1. საქმიანობის განმახორციელებელი შესაძლებელია გათავისუფლდეს გზმ-ისაგან იმ კონკრეტული საქმიანობის განხორციელებისათვის, რომლის მიზანია სახელმწიფო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა ან ფორსმაჟორული სიტუაციით გამოწვეული გადაუდებელი აუცილებლობიდან გამომდინარე ღონისძიებების გატარება.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საქმიანობის განმახორციელებელი სამინისტროს წარუდგენს დასაბუთებულ განცხადებას, იმის შესახებ, რომ გზმ-ის პროცედურამ შესაძლებელია საფრთხე შეუქმნას სახელმწიფო უსაფრთხოებას ან ფორსმაჟორული სიტუაციით გამოწვეული გადაუდებელი აუცილებლობიდან გამომდინარე საჭირო ღონისძიებების დროულად განხორციელებას. ხოლო თუ საქმიანობის მიზანია სახელმწიფო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, განცხადებას ასევე თან უნდა ერთვოდეს საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის შესაბამისი შეუამდგომლობა.

3. საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ გზმ-ისაგან გათავისუფლების შესახებ ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული განცხადება, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 78-ე მუხლით გათვალისწინებული ინფორმაციის გარდა უნდა მოიცავდეს შემდეგ მონაცემებს:

- ა) საქმიანობის და საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელებას;
- ბ) საქმიანობის ადგილმდებარეობას GIS (გეოინფორმაციული სისტემები)კოორდინატების მიხედვით (Shp -ფაილების სახით);
- გ) საქმიანობის დაწყებისა და დასრულების სავარაუდო დროს;
- დ) საქმიანობის მიზანს.

4. საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ წარდგენილი განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში სამინისტრო უზრუნველყოფს მის განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე.

5. გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისაგან გათავისუფლების შესახებ გადაწყვეტილებას სამინისტროს შეუამდგომლობით იღებს საქართველოს მთავრობა კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

6. საქართველოს მთავრობის მიერ ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღებიდან 5 დღის ვადაში, სამინისტრო უზრუნველყოფს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისაგან გათავისუფლების ან გათავისუფლებაზე უარის თქმის შესახებ სამართლებრივი აქტის განთავსებას ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე.

მუხლი 17. საქმიანობის შემდგომი ანალიზი

1. საქმიანობის შემდგომი ანალიზი მოიცავს:
  - ა) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების და შემარბილებელი ღონისძიებების მონიტორინგს;
  - ბ) საქმიანობის განხორციელების შედეგად გარემოზე ზემოქმედების ანალიზს;
  - გ) გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული გარემოს მახასიათებლების ცვლილებების შეფასებას.
2. საქმიანობის განმახორციელებელი საქმიანობის შემდგომი ანალიზის შედეგებს სამინისტროს წარუდგენს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით გათვალისწინებულ ვადებში.
3. სამინისტრომ საქმიანობის შემდგომი ანალიზის შედეგები უნდა განათავსოს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე, ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დოკუმენტის მიღებიდან 3 დღის ვადაში.
4. სამინისტრო საქმიანობის შემდგომი ანალიზის შედეგებს ითვალისწინებს გზშ-ს დაქვემდებარებულ სხვა საქმიანობაზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

თავი III.

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება

მუხლი 18. ზოგადი დებულებები

1. სგშ მოიცავს სკოპინგს, სგშ-ის ანგარიშის მომზადებასა და განხილვას, საზოგადოების მონაწილეობასა და მათთან კონსულტაციებს, სტრატეგიულ დოკუმენტთან დაკავშირებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სგშ-ის ანგარიშში ასახული ინფორმაციის, ასევე სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ სტრატეგიულ დოკუმენტთან დაკავშირებული რეკომენდაციების და საზოგადოების მონაწილეობის შედეგების მხედველობაში მიღებას სტრატეგიული დოკუმენტის მიღებისას/დამტკიცებისას და მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას საზოგადოებისა და დაინტერესებული უწყებებისათვის.
2. იმ სტრატეგიული დოკუმენტის მიღებისათვის/დამტკიცებისათვის, რომელიც ამ კოდექსის მიხედვით ექვემდებარება სგშ-ს, აუცილებელია გაიცეს სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს რეკომენდაციები.
3. დამგეგმავი ორგანო, ვალდებულია სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს წარუდგინოს სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია ან პროექტი მისი შემუშავების შეძლებისდგავარადად ადრეულ ეტაპზე.
4. სგშ-ს ჩატარებაზე პასუხისმგებელია დამგეგმავი ორგანო.
5. იმ შემთხვევაში, თუ სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება ახდენს ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას გარემოზე, გამოყენებულ უნდა იქნეს ამ კოდექსის V თავით განსაზღვრული გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურები.

მუხლი 19. სგშ-ის მიზანი

სგშ-ის მიზანია:

- ა) გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზემოქმედების მინიმუმაცია;
- ბ) სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადებისა და მიღების/დამტკიცების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობის უზრუნველყოფა;
- გ) სტრატეგიულ დოკუმენტზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, გარემოსდაცვითი და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული საკითხების გათვალისწინება, საჭიროების შემთხვევაში, გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელება.

მუხლი 20. სგშ-ს დაქვემდებარებული სტრატეგიული დოკუმენტები

1. თუ ნორმატიული აქტით გათვალისწინებულია სტრატეგიული დოკუმენტის მიღების/გამოცემის შესაძლებლობა, ასეთ ნორმატიულ აქტში ასახული უნდა იყოს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) სტრატეგიულ დოკუმენტში შესაბამისი სექტორისა და საქმიანობის სპეციფიკის მხედველობაში მიღებით აისახება ზოგადი გარემოსდაცვითი ასპექტები, როგორცაა სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების (საქმიანობების) განხორციელების მიახლოებითი გეოგრაფიული არეალი, საორიენტაციო ხანგრძლივობა, მათი გავრცელება დაცულ ტერიტორიებზე, ურბანულ და სასოფლო ზონებზე და ღონისძიებების (საქმიანობების) განხორციელებით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ძირითადი სახეები;

ბ) სტრატეგიული დოკუმენტის საჯარო განხილვისა და მასზე შენიშვნების მიღებისა და ანალიზის შესაძლებლობის უზრუნველყოფა;

გ) სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ სტრატეგიულ დოკუმენტზე რეკომენდაციების გაცემის შესაძლებლობის უზრუნველყოფა.

2. სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტის მომზადების, მიღების/გამოცემის და განხორციელების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

3. სტრატეგიული დოკუმენტი, რომლის განხორციელებამ შესაძლებელია მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე, ექვემდებარება სგშ-ს ამ მუხლის მე-4 და მე-5 ნაწილების გათვალისწინებით.

4. სგშ-ს პროცედურის ჩატარება სავალდებულოა სტრატეგიული დოკუმენტისათვის ან/და სტრატეგიულ დოკუმენტებში მნიშვნელოვანი ცვლილებისათვის (მათ შორის, თუკი ცვლილება ეხება სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული, განსახორციელებელი საქმიანობ(ებ)ის მასშტაბის გაზრდას, სახეობის ცვლილებას, ექსპლუატაციის პირობების ან წარმადობის ცვლილებას, საქმიანობ(ებ)ის განხორციელების ადგილის ცვლილებას ან/და გაზრდას), რომლებიც ადგენენ სამომავლო განვითარების ჩარჩოს ამ კოდექსის I და II დანართებით გათვალისწინებული საქმიანობებისათვის შემდეგ სექტორებში:

- ა) სოფლის მეურნეობა;
- ბ) სატყეო მეურნეობა;

- გ) თევზჭერა;
- დ) ენერგეტიკა;
- ე) მრეწველობა;
- ვ) ტრანსპორტი;
- ზ) ნარჩენების მართვა;
- თ) წყლის რესურსების მართვა;
- ი) ელექტრონული კომუნიკაციები;
- კ) ტურიზმი;
- ლ) დაგეგმარება და სივრცითი მოწყობა.

5. სტრატეგიულ დოკუმენტში მცირედი შესწორება, რომელიც კონცეპტუალურად არ ცვლის სტრატეგიული დოკუმენტის შინაარსს, აგრეთვე სტრატეგიული დოკუმენტი, რომელიც ეხება თვითმმართველი თემის ტერიტორიას, გარდა თვითმმართველი ქალაქისა, ასევე ექვემდებარება სგშ-ს, თუ ასეთი შესწორება ან თვითმმართველი თემის ტერიტორიით შემოფარგლული სტრატეგიული დოკუმენტი:

ა) ახდენს გარემოზე ხანგრძლივ და შეუქცევად ან მაღალი კუმულატიური ეფექტის მქონე ზემოქმედებას;

ბ) იწვევს გარემოს ან/და ადამიანის ჯანმრთელობის მიმართ მომეტებულ რისკებს;

გ) ახდენს ზემოქმედებას უნიკალური ბუნებრივი მახასიათებლების ან კულტურული მემკვიდრეობის შემცველ ტერიტორიაზე, დაცულ ტერიტორიებზე, ასევე იმ ტერიტორიაზე ან/და ლანდშაფტზე, რომელსაც მინიჭებული აქვს ადგილობრივი ან/და საერთაშორისო მნიშვნელობის სტატუსი.

6. თუ დამგეგმავი ორგანო მიიჩნევს, რომ ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული სტრატეგიული დოკუმენტი ან სტრატეგიულ დოკუმენტში მცირედი შესწორება საჭიროებს სგშ-ს, იგი უფლებამოსილია სგშ-ს ჩატარებისათვის მიმართოს სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს პირდაპირ სკოპინგის განცხადებით, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ დამგეგმავი ორგანო მიიჩნევს, რომ არ არსებობს სგშ-ს ჩატარების საჭიროება, მაშინ სგშ-ს აუცილებლობის დასადგენად დამგეგმავი ორგანო უფლებამოსილია მიმართოს ამ კოდექსის 23-ე მუხლით დადგენილ სკრინინგის პროცედურას, რომლის შედეგების მიხედვით ჩატარდება ან არ ჩატარდება სგშ.

7. საქართველოს საკანონმდებლო აქტით პირდაპირ გათვალისწინებულ შემთხვევებში სგშ-ს ჩატარების ვალდებულება შესაძლებელია დამატებით გავრცელდეს ისეთ სტრატეგიულ დოკუმენტზეც, რომელიც უდგენს ჩარჩოს სამომავლოდ განსახორციელებელ იმ საქმიანობებს, რომლებიც არ არის მითითებული ამ კოდექსის I და II დანართებში ან/და არ ხვდება ამ მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრულ სექტორებში.

მუხლი 21. გამონაკლისები

სგშ-ს არ ექვემდებარება ის სტრატეგიული დოკუმენტები, რომლებიც ეხება, ეროვნული უსაფრთხოების დაცვასთან, ფორსმაჟორული სიტუაციებით გამოწვეული გადაუდებელი

ლონისძიებების განხორციელებასთან დაკავშირებულ საკითხებს და საფინანსო ან/და საბიუჯეტო სფეროს.

მუხლი 22. სგშ-ს ეტაპები

სგშ-ის ეტაპებია:

- ა) დამგეგმავი ორგანოს მიერ სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში განცხადების წარდგენა;
- ბ) ამ კოდექსის 24-25-ე მუხლების შესაბამისად განსაზღვრული სკოპინგის პროცედურა;
- გ) დამგეგმავი ორგანოს ან/და კონსულტანტის მიერ სგშ-ის ანგარიშის მომზადება ამ კოდექსის 26-ე მუხლის შესაბამისად;
- დ) დამგეგმავი ორგანოს მიერ სგშ-ის ანგარიშის, საზოგადოების მონაწილეობის და კონსულტაციების შედეგად მიღებული ინფორმაციის შეფასება;
- ე) საჭიროების შემთხვევაში გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურების განხორციელება ამ კოდექსის V თავის შესაბამისად.
- ვ) საზოგადოების მონაწილეობა;
- ზ) სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ სტრატეგიულ დოკუმენტთან დაკავშირებით რეკომენდაციების გაცემა ამ კოდექსის 27-ე მუხლის შესაბამისად;

მუხლი 23. სტრატეგიული დოკუმენტის სკრინინგი

1. ამ კოდექსის მე-20 მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, სგშ-ის საჭიროების განსაზღვრის მიზნით, ტარდება სკრინინგის პროცედურა.
2. დამგეგმავი ორგანო უფლებამოსილია მიმართოს სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სკრინინგის განცხადებით და წარუდგინოს სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია ან პროექტი(როგორც მატერიალური ასევე ელექტრონული ფორმით), რომელიც უნდა მოიცავდეს მოკლე ინფორმაციას სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული მიზნების, ამოცანების და ღონისძიებების შესახებ, მისი შემუშავების შეძლებისდგავარად ადრეულ ეტაპზე.
3. დამგეგმავი ორგანოს მიერ სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში წარდგენილი სკრინინგის განცხადება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 78-ე მუხლით გათვალისწინებული ინფორმაციის გარდა, უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების არეალის, გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების ხასიათისა და ზემოქმედებას დაქვემდებარებული მოსახლეობის თაობაზე.
4. სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო სკრინინგის განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში განათავსებენ აღნიშნულ განცხადებას და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფციას ან პროექტს ოფიციალურ ვებ-გვერდებზე, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს მათ განთავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი

ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. მოთხოვნის შემთხვევაში სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო უზრუნველყოფენ აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლარების ან ელექტრონული ვერსიების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით. საზოგადოებას უფლება აქვს სკრინინგის განცხადებისა და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფციის/პროექტის ვებ-გვერდსა და საინფორმაციო დაფაზე განთავსებიდან 7 დღის განმავლობაში, აღნიშნულ დოკუმენტებთან დაკავშირებით, წარადგინოს მოსაზრებები და შენიშვნები ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო იხილავენ წარმოდგენილ შენიშვნებსა და მოსაზრებებს და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მხედველობაში იღებენ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

5. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო იხილავენ დამგეგმავი ორგანოს მიერ ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად წარდგენილი სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფციას ან პროექტს და კომპეტენციის ფარგლებში, იღებენ გადაწყვეტილებას სტრატეგიული დოკუმენტის სგმ-სადმი დაქვემდებარების შესახებ, ამ მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული განცხადების რეგისტრაციიდან არანაკლებ 10 და არაუმეტეს 15 დღის ვადაში.

6. სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ სტრატეგიული დოკუმენტის სგმ-სადმი დაქვემდებარების შესახებ მათი კომპეტენციის ფარგლებში ინდივიდუალური გადაწყვეტილებების მიღების დროს, გარდა ამ კოდექსის მე-20 მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილი კრიტერიუმებისა, შესაძლებელია გათვალისწინებული იქნეს შემდეგი კრიტერიუმები:

ა) სტრატეგიული დოკუმენტის მახასიათებლები, კერძოდ:

ა.ა) რამდენად უდგენს სტრატეგიული დოკუმენტი ჩარჩოს სამომავლოდ განსახორციელებელ საქმიანობებს მათი ადგილმდებარეობის, ტიპის, მოცულობისა და სამუშაო პირობების, ან ბუნებრივი რესურსების განაწილების კუთხით;

ა.ბ) სტრატეგიული დოკუმენტის მიმართება სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

ა.გ) სტრატეგიული დოკუმენტის მნიშვნელობა გარემოსდაცვითი საკითხების ინტეგრირების თვალსაზრისით, კერძოდ, მდგრადი განვითარების ხელშეწყობისთვის;

ა.დ) სტრატეგიულ დოკუმენტთან დაკავშირებული ზოგადი გარემოსდაცვითი ასპექტები;

ბ) ზოგადი მონაცემები სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების ზემოქმედების ხასიათისა და ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ტერიტორიის მახასიათებლების თაობაზე, კერძოდ:

ბ.ა) ზემოქმედების ტრანსსასაზღვრო ხასიათი;

ბ.ბ) გარემოს ან/და ადამიანის ჯანმრთელობის მიმართ რისკები;

ბ.გ) ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ტერიტორიის ფასეულობა და მოწყვლადობა, როგორცაა: ბუნებრივი მახასიათებლები ან კულტურული მემკვიდრეობა, დაცულ

ტერიტორიებზე, ასევე იმ ტერიტორიაზე ან/და ლანდშაფტზე ზემოქმედება, რომელსაც მინიჭებული აქვს ადგილობრივი ან/და საერთაშორისო მნიშვნელობის სტატუსი.

7. სტრატეგიული დოკუმენტის სგშ-სადმი დაქვემდებარების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას სახელმძღვანელო დოკუმენტი „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების შესახებ“.

8. სკრინინგის პროცედურის დასრულებიდან 3 დღის ვადაში, სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო დამგეგმავ ორგანოს უზრუნველყობს სკრინინგის გადაწყვეტილებას.

9. სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღებიდან 5 დღის ვადაში განათავსებენ სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს გადაწყვეტილებებს, აგრეთვე, საზოგადოების მიერ წარმოდგენილ შენიშვნებსა და მოსაზრებებს მათ ოფიციალურ ვებ-გვერდებზე, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს მათ განათავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. მოთხოვნის შემთხვევაში სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო უზრუნველყოფენ აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლიარების ან ელექტრონული ვერსიების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 24. სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროცესში სკოპინგის განცხადება

1. დამგეგმავი ორგანო, შეძლებისდაგვარად ადრეულ ეტაპზე, მაგრამ არაუგვიანეს სტრატეგიული დოკუმენტის სამუშაო ვერსიის მომზადებისა, სკოპინგის დასკვნის გაცემის მიზნით მიმართავს სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სკოპინგის განცხადებით, რომელსაც თან ერთვის სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია ან სამუშაო ვერსია (როგორც მატერიალური ასევე ელექტრონული ფორმით). დამგეგმავი ორგანო უზრუნველყოფს აღნიშნული განცხადებისა და მასზე თანდართული დოკუმენტაციის განათავსებას საკუთარ ვებ-გვერდზე.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესის შესაბამისად წარდგენილი სკოპინგის განცხადება უნდა მოიცავდეს:

ა) ინფორმაციას დამგეგმავი ორგანოს შესახებ;

ბ) მოკლე ინფორმაციას სტრატეგიული დოკუმენტისა და იმ გეოგრაფიული არეალისა და დასახლებული პუნქტების შესახებ, სადაც დაგეგმილია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება;

გ) მოკლე ინფორმაციას გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე (მათ შორის, დაცულ ტერიტორიებზე, ასევე იმ ტერიტორიაზე ან/და ლანდშაფტზე, რომელსაც მინიჭებული აქვს ადგილობრივი ან/და საერთაშორისო მნიშვნელობის სტატუსი) შესაძლო ზემოქმედების მასშტაბების შესახებ;

დ) ზოგად ინფორმაციას გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შესახებ;

ე) სტრატეგიულ დოკუმენტში მოცემული ღონისძიებების შესაძლო ალტერნატივების ზოგად აღწერას;

ვ) გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეებს, რომლებიც დაექვემდებარება შესწავლას და სგშ-ს ანგარიშში ასახვას;

ზ) სტრატეგიული დოკუმენტის მიმართებას სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან;

თ) ზოგად ინფორმაციას სგშ-ის პროცესში ჩასატარებელი საბაზისო კვლევების შესახებ;

ი) იმ ღონისძიებების საორიენტაციო ჩამონათვალს, რომლებიც დაგეგმილია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შემთხვევაში შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირებისათვის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

3. დამგეგმავი ორგანო უფლებამოსილია სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს წარუდგინოს სხვა ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც მნიშვნელოვანი იქნება სკოპინგის დასკვნის მომზადების პროცესში.

4. სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო სკოპინგის განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში განათავსებენ განცხადებასა და მასზე თანდართულ დოკუმენტაციას მათ ოფიციალურ ვებ-გვერდებზე, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს მათ განთავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. მოთხოვნის შემთხვევაში სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო უზრუნველყოფენ აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლიარების ან ელექტრონული ვერსიების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

5. საზოგადოებას უფლება აქვს განცხადების ვებ-გვერდზე განთავსებიდან 15 დღის განმავლობაში სკოპინგის განცხადებასთან და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფციასთან ან სამუშაო ვერსიასთან დაკავშირებით სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს წარუდგინოს მოსაზრებები და შენიშვნები ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო იხილავენ წარმოდგენილ შენიშვნებსა და მოსაზრებებს და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მხედველობაში იღებენ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

6. დამგეგმავი ორგანო უფლებამოსილია სამინისტროს და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ერთდროულად წარუდგინოს სკრინინგის და სკოპინგის განცხადება. იმ შემთხვევაში, თუ სკრინინგის პროცედურის შედეგად დადგინდება, რომ სტრატეგიული დოკუმენტი ექვემდებარება სგშ-ს, აღნიშნული გადაწყვეტილებაში ასევე მიეთითება სკოპინგის დასკვნის გაცემის მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების შესახებ.

მუხლი 25. სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროცესში სკოპინგის დასკვნის გაცემა

1. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო ამ მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად იხილავენ დამგეგმავი ორგანოს მიერ წარდგენილ სკოპინგის განცხადებას და მასზე თანდართულ დოკუმენტაციას და კომპეტენციის ფარგლებში, გასცემენ სკოპინგის დასკვნას.

2. სკოპინგის განცხადების რეგისტრაციიდან არანაკლებ 20 და არაუმეტეს 25 დღისა სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო კომპეტენციის ფარგლებში ინდივიდუალურად გასცემენ სკოპინგის დასკვნებს. სკოპინგის დასკვნით განისაზღვრება სგშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. სკოპინგის დასკვნის გაცემისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას სახელმძღვანელო დოკუმენტი „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების შესახებ“.

3. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დამტკიცებულ სკოპინგის დასკვნას დამგეგმავ ორგანოს უგზავნიან მისი დამტკიცებიდან 3 დღის ვადაში.

4. სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო სკოპინგის დასკვნის გაცემიდან 5 დღის ვადაში უზრუნველყოფენ სკოპინგის დასკვნებისა და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფციის ან სამუშაო ვერსიის განთავსებას მათ ოფიციალურ ვებ გვერდებზე, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს აღნიშნული დოკუმენტაციის განთავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. მოთხოვნის შემთხვევაში სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო უზრუნველყოფენ სკოპინგის დასკვნის ნაბეჭდი ეგზემპლარის ან ელექტრონული ვერსიის ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

5. სკოპინგის დასკვნის გაცემიდან 5 წლის ვადაში დამგეგმავი ორგანოს მიერ სგშ-ის ანგარიშის და სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტის სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსათვის წარუდგენლობის შემთხვევაში, სკოპინგის დასკვნა კარგავს ძალას.

მუხლი 26. სგშ-ის ანგარიში

1. სგშ-ს ანგარიში შეიძება მომზადდეს როგორც სტრატეგიული დოკუმენტის შემადგენელი ნაწილი და ინტეგრირებული იქნეს მასში ან ჩამოყალიბდეს ცალკე დოკუმენტად.

2. სგშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს:

ა) სტრატეგიული დოკუმენტის შინაარსს, ამოცანებსა და კავშირს სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან;

ბ) გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით არსებული მდგომარეობის ზოგად შეფასებას იმ არეალში, რომელზეც შესაძლოა მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ახდენდეს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება;

გ) გარემოსდაცვითი და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული მთავარი კომპონენტების ზოგად ანალიზს იმ ტერიტორიისათვის, რომელიც შესაძლოა დაექვემდებაროს მნიშვნელოვან ზემოქმედებას;

დ) საპროგნოზო (ზოგად) ინფორმაციას სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით მოსალოდნელი გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების შესახებ;

ე) სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შესახებ ინფორმაციას, ამ კოდექსით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში;

ვ) მოკლე მითითებას სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზემოქმედების პრევენციის, შემცირების ან შერბილების ღონისძიებების თაობაზე;

ზ) მოსაზრებებს განხილული ალტერნატივების დასაბუთებასთან დაკავშირებით;

ლ) სგშ-ის ანგარიშის არატექნიკურ რეზიუმეს.

3. სგშ-ის ანგარიშის დეტალიზაციის ხარისხი შესაბამისობაში უნდა იყოს სტრატეგიული დოკუმენტის დეტალიზაციის ხარისხთან და შინაარსთან.

4. სგშ-ს ანგარიშის შედეგისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს შესაბამის სექტორში სტრატეგიულ გარემოსდაცვით შეფასებას დაქვემდებარებული დოკუმენტების იერარქიული სისტემა და ამ თვალსაზრისით შესატყვისი კვლევების დუბლირების თავიდან აცილების საჭიროება.

5. სგშ-ის ანგარიშის მომზადების დროს გამოყენებული მეთოდები და ანგარიშში ასახული ინფორმაცია შესაბამისობაში უნდა იყოს შესაბამის სკოპინგის დასკვნებთან.

მუხლი 27. სგშ-ს ანგარიშის განხილვა და რეკომენდაციების გაცემა

1. დამგეგმავი ორგანო სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიმართავს განცხადებით და წარუდგენს სგშ-ის ანგარიშს სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტთან (როგორც მატერიალური ასევე ელექტრონული ფორმით) ერთად. სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში განათავსებენ წარდგენილ განცხადებასა და მასზე თანდართულ დოკუმენტაციას მათ ოფიციალურ ვებ-გვერდებზე, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს მათ განთავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. მოთხოვნის შემთხვევაში სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო უზრუნველყოფენ აღნიშნული დოკუმენტაციის ნაბეჭდი ეგზემპლიარების ან ელექტრონული ვერსიების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული განცხადება ასევე უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას საჯარო განხილვის ჩატარების სავარაუდო დროის, ადგილისა და წესების შესახებ.

3. დამგეგმავი ორგანოს მიერ ამ მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, წარდგენილი განცხადების რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში სგშ-ს ანგარიშისა და სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტის განხილვის მიზნით, მინისტრი ქმნის საექსპერტო კომისიას ამ კოდექსის VI თავით დადგენილი წესის შესაბამისად. საექსპერტო კომისია საექსპერტო დასკვნას სამინისტროს წარუდგენს 40 დღის ვადაში.

4. დამგეგმავი ორგანო ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად განსაზღვრულ ვადაში, სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მონაწილეობით აწყობს საჯარო განხილვას. საზოგადოებას უფლება აქვს განცხადების ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით განთავსებიდან 40 დღის ვადაში სგშ-ს ანგარიშთან და სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტთან დაკავშირებით სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს წარუდგინოს შენიშვნები და მოსაზრებები ამ კოდექსის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო იხილავენ წარმოდგენილ შენიშვნებსა და მოსაზრებებს შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მხედველობაში იღებენ მათ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

5. დამგეგმავი ორგანო სგშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის ჩატარების ადგილის, დროისა და წესების შესახებ ინფორმაციას ავრცელებს ამ კოდექსის IV თავით დადგენილი წესებისა და საშუალებების გამოყენებით, საჯარო განხილვის ჩატარებამდე არაუგვიანეს 30 დღისა.

6. დამგეგმავი ორგანო სგშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვიდან 5 დღის ვადაში უზრუნველყოფს სგშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის შედეგების შესახებ ოქმის გაფორმებას, რომელიც დეტალურად უნდა ასახავდეს სგშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვისას გამოთქმულ შენიშვნებსა და მოსაზრებებს. ოქმს ხელს აწერს და მის სისწორეზე პასუხისმგებელია დამგეგმავი ორგანო. დამგეგმავი ორგანო სგშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის შედეგების შესახებ სხდომის ოქმს მისი გაფორმებიდან 5 დღის ვადაში წარუდგენს სამინისტროს და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს.

7. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული განცხადების რეგისტრაციიდან, არანაკლებ 51 და არაუმეტეს 55 დღისა, კომპეტენციის ფარგლებში, გასცემენ შესაბამის რეკომენდაციებს სტრატეგიულ დოკუმენტსა და სგშ-ს ანგარიშთან დაკავშირებით, რომელთა გაცემისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას სახელმძღვანელო დოკუმენტი „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების შესახებ“. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო აღნიშნულ რეკომენდაციებს დამგეგმავ ორგანოს უგზავნიან მისი მიღებიდან 3 დღის ვადაში.

8. სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო სგშ-ს ანგარიშსა და სტრატეგიულ დოკუმენტზე ამ მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად მომზადებულ რეკომენდაციებს მათი მიღებიდან 5 დღის ვადაში განათავსებენ მათ ოფიციალურ ვებ გვერდებზე, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს მათ განთავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. მოთხოვნის შემთხვევაში სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო და დამგეგმავი ორგანო უზრუნველყოფენ აღნიშნული რეკომენდაციების ნაბეჭდი ეგზემპლარების ან ელექტრონული ვერსიების ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

9. იმ შემთხვევაში, თუ რეკომენდაციების გაცემიდან 10 წლის ვადაში სტრატეგიული დოკუმენტი არ იქნება მიღებული/დამტკიცებული, დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია ხელახლა განახორციელოს ამ თავით გათვალისწინებული პროცედურები.

მუხლი 28. ზოგადი მოთხოვნები სტრატეგიული დოკუმენტის მიღებასთან/დამტკიცებასთან დაკავშირებით

1. სტრატეგიული დოკუმენტის მიღება/დამტკიცება შესაძლებელია მხოლოდ სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტსა და სგშ-ის ანგარიშზე რეკომენდაციების გაცემის შემდგომ.

2. სტრატეგიული დოკუმენტის საბოლოოდ მიღებამდე/დამტკიცებამდე დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია განიხილოს მიღებული სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს რეკომენდაციები, საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი შენიშვნები და მოსაზრებები და შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში მხედველობაში მიიღოს ისინი სტრატეგიული დოკუმენტის საბოლოოდ დამუშავებისა და მიღების/დამტკიცების დროს.

3. იმ შემთხვევაში, თუ სგშ-ის პროცესში ჩატარდა გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების პროცედურები, სტრატეგიული დოკუმენტის მიღების/დამტკიცების დროს ასევე მხედველობაში მიიღება აღნიშნული პროცედურის შედეგები.

4. სტრატეგიული დოკუმენტის მიღების/დამტკიცების შესახებ გადაწყვეტილებას თან უნდა დაერთოს შესაბამისი დასაბუთებული ინფორმაცია შემდეგი მონაცემების განხილვის შედეგების თაობაზე:

ა) ჩატარებული საჯარო განხილვის შედეგები და აღნიშნულ განხილვაზე საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი შენიშვნები და მოსაზრებები;

ბ) სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს რეკომენდაციები;

გ) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების პროცედურის შედეგები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

5. დამგეგმავი ორგანო უზრუნველყოფს სტრატეგიული დოკუმენტის მიღების/დამტკიცების შესახებ გადაწყვეტილების განთავსებას მის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე და უგზავნის აღნიშნულ გადაწყვეტილებას სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მისი მიღებიდან 3 დღის ვადაში.

6. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო ვალდებული არიან სტრატეგიული დოკუმენტის მიღების/დამტკიცების შესახებ გადაწყვეტილება, განათავსონ მათ ოფიციალურ ვებ გვერდებზე დამგეგმავი ორგანოს მიერ აღნიშნული გადაწყვეტილების გადმოგზავნიდან 3 დღის ვადაში, ხოლო სამინისტრო ასევე უზრუნველყოფს აღნიშნულის თაობაზე ინფორმაციის განთავსებას შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. სამინისტრო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო მოთხოვნის შემთხვევაში უზრუნველყოფენ აღნიშნული დოკუმენტის ნაბეჭდი ეგზემპლარის ან ელექტრონული ვერსიის ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 29. სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შედეგების შემდგომი ანალიზი

სამინისტრო, შესატყვისი შესაძლებლობისა და საჭიროების არსებობის შემთხვევაში, მის ხელთ არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, უზრუნველყოფს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შედეგად გარემოზე არსებითი ზემოქმედების შემდგომ დამოუკიდებელ ანალიზს და საზოგადოების ინფორმირების მიზნით შემდგომი ანალიზის შედეგების ოფიციალურ ვებ-გვერდზე სისტემატურად განთავსებას. ამ მუხლით გათვალისწინებული დამატებითი ანალიზის ჩატარების შიდა პროცედურას ამტკიცებს მინისტრი

თავი IV.

საზოგადოების მონაწილეობა ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში

მუხლი 30. მონაწილეობის უფლება

1. საზოგადოებას უფლება აქვს მონაწილეობა მიიღოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში.

2. საზოგადოების მონაწილეობა უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს:

- ა) გზმ-ს დაქვემდებარებულ საქმიანობებზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში;
- ბ) სგმ-ს დაქვემდებარებულ სტრატეგიულ დოკუმენტზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში;
- გ) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურების განხორციელებისას;

მუხლი 31. ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულებები

ამ კოდექსით გათვალისწინებული უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია:

ა) გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, შეძლებისდაგვარად ადრეულ ეტაპზე (როდესაც შესაძლებელია საზოგადოების ეფექტიანი მონაწილეობა), უზრუნველყოს საზოგადოების მონაწილეობა ამ თავის შესაბამისად;

ბ) უზრუნველყოს საზოგადოების დროული, ეფექტიანი და ადეკვატური საშუალებებით ინფორმირება ამ კოდექსით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების დაწყებისა და აღნიშნულ წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობის შესაძლებლობის შესახებ;

გ) უზრუნველყოს საზოგადოებისთვის ამ კოდექსით გათვალისწინებულ დოკუმენტაციაზე ხელმისაწვდომობა;

დ) საჯარო განხილვისას უზრუნველყოს საზოგადოების მონაწილეობა და მათ მიერ მოსაზრებების და შენიშვნების წარმოდგენის შესაძლებლობა;

ე) გადაწყვეტილების მიღების პროცესში უზრუნველყოს საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი შენიშვნებისა და მოსაზრებებისა და საჯარო განხილვის შედეგების მხედველობაში მიღება, აგრეთვე მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება და მისი ხელმისაწვდომობა კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 32. საზოგადოების ინფორმირება

1. საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია უნდა განთავსდეს:

ა) სამინისტროსა და ამ კოდექსით გათვალისწინებული შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს ვებ გვერდზე და საინფორმაციო დაფაზე, რომელიც ხელმისაწვდომია საზოგადოებისათვის;

ბ) გაზეთში, რომელიც შესაძლო ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ტერიტორიის ფარგლებში ფართოდ არის გავრცელებული და ხელმისაწვდომია დაინტერესებული საზოგადოების უმრავლესობისათვის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

გ) შესაბამისი მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე ან/და ვებ-გვერდზე, ასევე საზოგადოებაში ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილას, რომელიც შესაძლოა იყოს ტრანსპორტის გაჩერება, სკოლა, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები, სავაჭრო ცენტრები, ფოსტის ოფისები ან/და სხვა საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილები;

დ) გზშ-ს დაქვემდებარებული საქმიანობის ან სგშ-ს დაქვემდებარებული სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების უახლოეს საჯარო ადგილას.

2. ცნობა საჯარო განხილვის შესახებ უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას:

ა) იმ საკითხის შესახებ, რომელზეც ამ კოდექსის შესაბამისად მიღებულ უნდა იქნეს გადაწყვეტილება;

ბ) გადაწყვეტილების მიმღები უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანოს შესახებ;

გ) ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღებისათვის საჭირო დოკუმენტაციის ხელმისაწვდომობის საშუალებებს, ასევე, მონაცემებს იმ ადგილისა და მისამართის შესახებ სადაც შესაძლებელია აღნიშნული დოკუმენტაციის გაცნობა;

დ) საჯარო განხილვაზე დასწრებისა და მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობის შესახებ;

ე) გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის შემთხვევაში, შესაბამისი პროცედურის შესახებ;

ვ) ამ კოდექსით გათვალისწინებული ნებისმიერი სხვა სახის მონაცემების შესახებ (მათ შორის, არატექნიკური რეზიუმეს ხელმისაწვდომობის შესახებ), რომელიც ხელს შეუწყობს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ეფექტიან მონაწილეობას.

3. საჯარო განხილვის შესახებ ცნობის განთავსების დრო უნდა განისაზღვროს იმგვარად, რომ უზრუნველყოფილი იქნეს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ეფექტიანი მონაწილეობა.

მუხლი 33. ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა

1. ამ კოდექსით გათვალისწინებულ საკითხებზე გადაწყვეტილების მიმღები ადმინისტრაციული ორგანო, მოთხოვნის შემთხვევაში, უზრუნველყოფს მისი უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. გადაწყვეტილების მიმღები ადმინისტრაციული ორგანო ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში კანონმდებლობით დადგენილი წესით განსაზღვრავს იმ ინფორმაციის ფარგლებს, რომელიც საჭიროა საზოგადოების ეფექტიანი ინფორმირებისათვის და კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყოფს:

ა) აღნიშნული ინფორმაციის განთავსებას სამინისტროს ოფიციალურ ვებ გვერდზე;

ბ) ნაბეჭდი ეგზემპლარების ხელმისაწვდომობას.

მუხლი 34. მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენა და საჯარო განხილვა

1. მოსაზრებები და შენიშვნები ადმინისტრაციულ ორგანოს შესაძლებელია წარედგინოს შემდეგი საშუალებებით:

ა) წერილობითი მიმართვა;

ბ) ზეპირი მიმართვა საჯარო განხილვის დროს;

გ) ელექტრონული საშუალებებით, თუ ისინი იზღვევა ავტორისა და გამომგზავნის სარწმუნო იდენტიფიცირების შესაძლებლობას.

2. საზოგადოებას სრულყოფილად უნდა მიეწოდოს ინფორმაცია საჯარო განხილვის წესების, მიზნების, დროის, ადგილისა და საჭირო დოკუმენტაციის მიღების შესაძლებლობის შესახებ. საჯარო განხილვა ღიაა და ნებისმიერ პირს უფლება აქვს მონაწილეობა მიიღოს მასში.

3. საჯარო განხილვის წესების საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსისა და ამ კოდექსის შესაბამისად დგინდება „საჯარო განხილვის წესების დამტკიცების შესახებ“ მინისტრის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

მუხლი 35. საზოგადოების მონაწილეობის შედეგების გათვალისწინება

1. ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიმღები ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია განიხილოს საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებები და შენიშვნები და ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შესაბამისი გადაწყვეტილების წერილობით დასაბუთებაში სათანადოდ ასახოს საზოგადოების მონაწილეობის შედეგები.

2. ამ კოდექსით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია უზრუნველყოს საზოგადოების დროული ინფორმირება მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ამ თავით დადგენილი წესითა და საშუალებების გამოყენებით.

მუხლი 36. გადაწყვეტილებების გასაჩივრება

საზოგადოების ნებისმიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს კანონმდებლობით დადგენილი წესით გაასაჩივროს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ამ კოდექსის შესაბამისად მიღებული გადაწყვეტილება, იმ შემთხვევაში, თუ მიიჩნევს, რომ ადმინისტრაციულმა ორგანომ არ უზრუნველყო მისი მონაწილეობა ამ კოდექსით გათვალისწინებულ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, ან სხვაგვარად დაარღვია კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

თავი V.

გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურა

მუხლი 37. გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურას დაქვემდებარებული საქმიანობა და სტრატეგიული დოკუმენტი

1. გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურა ხორციელდება, იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) გზშ-ს დაქვემდებარებულმა საქმიანობამ, რომელიც ხორციელდება საქართველოში, შესაძლოა მნიშვნელოვანი ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე;

ბ) სგშ-ს დაქვემდებარებულმა სტრატეგიულმა დოკუმენტმა, რომელიც ხორციელდება საქართველოში, შესაძლოა მნიშვნელოვანი ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე;

გ) საქმიანობამ ან სტრატეგიულმა დოკუმენტმა, რომელიც ხორციელდება უცხო ქვეყნის ტერიტორიაზე, შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს საქართველოს გარემოზე.

2. გარემოზე ტრანსსასაზღვრო პროცედურა ხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუ სხვა სახელმწიფოს გარემოსდაცვით სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებით ნაკისრი აქვს მსგავსი ტიპის ვალდებულება ან საქართველოსა და ამ სახელმწიფოს შორის გაფორმებულია ორმხრივი ხელშეკრულება გარემოზე ტრანსსასაზღვრო პროცედურების განხორციელების თაობაზე.

3. გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელებაზე პასუხისმგებელია სამინისტრო.

4. სამინისტრო ვალდებულია გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტი ხელმისაწვდომი გახადოს საზოგადოებისათვის ამ კოდექსის მე-4 თავით დადგენილი წესით.

5. თუ საქართველოსა და სხვა სახელმწიფოს შორის დადებული ხელშეკრულებით/შეთანხმებით გათვალისწინებულია გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების ამ კოდექსისგან განსხვავებული საფუძვლები და პროცედურები, გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასებისას გამოიყენება შესაბამისი საერთაშორისო ხელშეკრულების/შეთანხმების დებულებები.

მუხლი 38. ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურა

1. თუ არსებობს ამ კოდექსის 37-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საფუძვლები და საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება დაკავშირებულია გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებასთან, რომელიც იდენტიფიცირებულია საქმიანობის განმახორციელებლის, დამგეგმავი ორგანოს, სამინისტროს ან/და ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებული სახელმწიფოს მიერ, საქართველოს მთავრობა სამინისტროს შუამდგომლობით გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს საქმიანობის/სტრატეგიული დოკუმენტის გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურების დაწყების შესახებ, რომლითაც განისაზღვრება საქმიანობის განმახორციელებლის ან დამგეგმავი ორგანოს ვალდებულება სამინისტროში წარადგინოს შესაბამისი განცხადებისა და მასზე თანდართული დოკუმენტაციის (როგორც მატერიალური ასევე ელექტრონული ფორმით), იმ სახელმწიფო ენაზე თარგმნილი და ნოტარიულად დამოწმებული ეგზემპლარი სადაც შესაძლოა განხორციელდეს ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება და ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ვადა. საქმიანობის განმახორციელებლის ან დამგეგმავი ორგანოს მიერ თარგმნილი დოკუმენტაციის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით წარდგენამდე საქართველოს მთავრობის ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილების საფუძველზე მინისტრი იღებს გადაწყვეტილებას დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების შეჩერების თაობაზე.

2. საქმიანობის განმახორციელებლის ან დამგეგმავი ორგანოს მიერ თარგმნილი დოკუმენტაციის წარდგენისთანავე სამინისტრო, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით, 7 დღის ვადაში უგზავნის ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებულ სახელმწიფოს თარგმნილ დოკუმენტაციას და აცნობებს საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების საფუძველზე დადგენილი გონივრული ვადის შესახებ, რა ვადაშიც ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებული სახელმწიფო აცნობებს სამინისტროს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელებაში მონაწილეობის შესახებ.

3. თუ ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებული არცერთი სახელმწიფო არ გამოხატავს ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელებისადმი ინტერესს ამ მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილ ვადაში, მინისტრი საქართველოს მთავრობის თანხმობით, გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის შეწყვეტისა და გზმ-ს ან სგმ-ს პროცედურის გაგრძელების შესახებ. საქართველოს მთავრობა თანხმობის მიცემასთან ერთად იღებს გადაწყვეტილებას ამ მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე გამოცემული ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე.

4. თუ ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას დაქვემდებარებული რომელიმე სახელმწიფო გამოხატავს ინტერესს ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურაში მონაწილეობის შესახებ, შესაბამისი სახელმწიფოს მიერ ინტერესის გამოხატვიდან 1 თვის ვადაში საქართველოს მთავრობა სამინისტროს შუამდგომლობის საფუძველზე იღებს გადაწყვეტილებას აღნიშნულ სახელმწიფოსთან ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურების დაწყების თაობაზე, რაც უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას დოკუმენტების და მონაცემების გაცვლის ფორმების, შემდგომი კონსულტაციებისა და გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელების ვადების შესახებ.

მუხლი 39. საქმიანობის განმახორციელებლისა და დამგეგმავი ორგანოს უფლებები და მოვალეობები გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურაში

1. საქმიანობის განმახორციელებელი ან/და დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია:

ა) სკრინინგის ან სკოპინგის განცხადებაში მიუთითოს გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შესახებ;

ბ) გზმ-ს ან სგმ-ს ანგარიშში სათანადოდ შეაფასოს გარემოზე შესაძლო ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება;

გ) უზრუნველყოს დოკუმენტაციის სათანადო თარგმნა და ერთი ენიდან მეორეზე თარგმნის სისწორის სანოტარო წესით დამოწმება კანონმდებლობის შესაბამისად;

დ) უზრუნველყოს სათანადო თარგმანი საჯარო განხილვის დროს, უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა დასწრების შემთხვევაში;

ე) საჭიროების შემთხვევაში, გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელებისას უზრუნველყოს სამინისტროსათვის შესაბამისი დახმარების გაწევა;

ზ) უზრუნველყოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურების გათვალისწინება სკოპინგის, გზმ-ს ან სგმ-ს ანგარიშში, ან/და სტრატეგიულ დოკუმენტში.

2. საქმიანობის განმახორციელებელი ან/და დამგეგმავი ორგანო უფლებამოსილია ჩაერთოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის ნებისმიერ ეტაპზე.

3. დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია უზრუნველყოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურება.

მუხლი 40. გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის შედეგების გათვალისწინება გზმ-ს და სგმ-ს ეტაპებზე

1. უცხო სახელმწიფოსთან გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურასთან დაკავშირებული კონსულტაციების შედეგად, სამინისტრო:

ა) განსაზღვრავს საქმიანობის განმახორციელებლის ან დამგეგმავი ორგანოს ვალდებულებას ტრანსსასაზღვრო კონსულტაციების შედეგების სკოპინგის ანგარიშში/განცხადებაში ასახვის შესახებ;

ბ) განსაზღვრავს გზმ-ს ან სგმ-ს ანგარიშის იმ ნაწილებს, რომელიც უნდა ითარგმნოს საქმიანობის განმახორციელებლის ან დამგეგმავი ორგანოს მიერ იმ ქვეყნის სახელმწიფო ენაზე, რომელიც ექვემდებარება ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას;

გ) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებისას ითვალისწინებს კონსულტაციების შედეგებს;

დ) უზრუნველყოფს კონსულტაციების შედეგების გათვალისწინებას სტრატეგიული დოკუმენტზე რეკომენდაციის გაცემის პროცესში.

2. საქმიანობის განმახორციელებელი ან დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ან სტრატეგიული დოკუმენტი და მასზე გაცემული რეკომენდაცია, რომელიც ითვალისწინებს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის ჩატარებას, მისი მიღებიდან 1 თვის ვადაში თარგმნოს შესაბამის ენაზე და გაუგზავნოს სამინისტროს, რომელიც საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით, გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებას ან სტრატეგიულ დოკუმენტზე გაცემულ რეკომენდაციას სტრატეგიულ დოკუმენტთან ერთად უგზავნის იმ სახელმწიფოს, რომელიც მონაწილეობდა გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურაში.

3. დამგეგმავი ორგანო/საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია უზრუნველყოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურას დაქვემდებარებული სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების მონიტორინგის ან საქმიანობის განხორციელების შემდგომი ანალიზის შედეგების თარგმნა შესაბამის ენაზე და სამინისტროში წარდგენა, რომელიც საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით, ეგზავნება იმ სახელმწიფოს, რომელიც მონაწილეობდა გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურაში.

მუხლი 41. საქართველოს საზღვრებს გარეთ საქმიანობისა და სტრატეგიული დოკუმენტის მიმართ გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურა

1. სამინისტრო უფლებამოსილია ჩაერთოს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურაში იმ შემთხვევაში, თუ უცხო სახელმწიფოსგან მიიღებს შეტყობინებას

მის ტერიტორიაზე საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით საქართველოს გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შესახებ.

2. საქართველოს მთავრობა სამინისტროს შუამდგომლობით იწყებს გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურას იმ შემთხვევაში, თუ აქვს სათანადო საფუძველი, რომ უცხო სახელმწიფოში საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება ზემოქმედებას მოახდენს საქართველოს გარემოზე და აღნიშნულის თაობაზე არ მიუღია შეტყობინება უცხო სახელმწიფოსგან.

3. გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის დაწყების შემდგომ, სამინისტრო საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების საფუძველზე მართავს კონსულტაციებს იმ სახელმწიფოსთან, სადაც ხორციელდება საქმიანობა ან სტრატეგიული დოკუმენტი.

4. უცხო სახელმწიფოსთან კონსულტაციების გამართვამდე, სამინისტრო უზრუნველყოფს საზოგადოების ინფორმირებას იმ ტერიტორიაზე, რომელიც ექვემდებარება ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედებას. საზოგადოების ინფორმირება ხორციელდება ამ კოდექსის მე-4 თავით დადგენილი წესებით.

5. საზოგადოების ინფორმირებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს გასწევს სამინისტრო, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების პროცედურის შედეგად სხვა რამ არ დადგინდება.

თავი VI.

საექსპერტო კომისია, პასუხისმგებლობა გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში და მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება

მუხლი 42. საექსპერტო კომისია

1. ამ კოდექსით გათვალისწინებული ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით, მინისტრი ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტით ქმნის საექსპერტო კომისიას.

2. საექსპერტო კომისია შედგება ექსპერტებისაგან. ექსპერტი შეიძლება იყოს სამინისტროს ან მის სისტემაში შემავალი დაწესებულების წარმომადგენელი ან/და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული საზოგადოებრივი ექსპერტი. დაგეგმილი საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტის სპეციფიკიდან გამომდინარე, სამინისტროს უფლება აქვს საექსპერტო კომისიის წევრად მოიწვიოს უცხო ქვეყნის სუბიექტი (ფიზიკური ან იურიდიული პირი) ან მოქალაქეობის არმქონე პირი.

3. საზოგადოებრივი ექსპერტი ექსპერტიზის პროცესში მონაწილეობს სამინისტროს მიერ მასთან დადებული შრომითი ხელშეკრულების საფუძველზე. საზოგადოებრივ ექსპერტთა შრომის ანაზღაურებას სამინისტრო ახორციელებს მისთვის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებების ფარგლებში. საზოგადოებრივ ექსპერტთა შრომის ანაზღაურების წესი განისაზღვრება მინისტრის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით.

მუხლი 43. საექსპერტო კომისიის ფუნქციები, უფლებამოსილებები და ექსპერტიზის დასკვნა

1. საექსპერტო კომისიის ფუნქციებია:

ა) გზმ-ის ან სგმ-ის ანგარიშსა და სტრატეგიულ დოკუმენტის პროექტზეექსპერტიზის დასკვნის მომზადება;

ბ) ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიშზე ექსპერტიზის დასკვნის მომზადება;

გ) კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება;

დ) ექსპერტიზის პროცესში სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის განხორციელება.

2. საექსპერტო კომისიის წევრები უფლებამოსილნი არიან განახორციელონ მიმდინარე საქმიანობის, დაგეგმილი საქმიანობის ან სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული განსაზღვრული ტერიტორიის ადგილზე შესწავლა-დათვალიერება. საქმიანობის განმახორციელებელი/დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია უზრუნველყოს საექსპერტო კომისიის წევრების შეუფერხებელი გადაადგილება აღნიშნულ ტერიტორიაზე.

3. კომპეტენციის ფარგლებში, საექსპერტო კომისია უფლებამოსილია მიიღოს ინფორმაცია ადმინისტრაციული ორგანოდან კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

4. საექსპერტო კომისიის მუშაობის შედეგები აისახება ექსპერტიზის დასკვნაში, რომელსაც ამზადებს საექსპერტო კომისია და ხელს აწერს კომისიის თავმჯდომარე და წევრები.

მუხლი 44. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით და მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულების კონტროლი

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით და მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულების კონტროლს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებს სამინისტროს სისტემაში შემავალი სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება შერჩევითი შემოწმებით.

მუხლი 45. პასუხისმგებლობა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობისათვის, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაუქმება

1. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობა გამოიწვევს საქმიანობის განმახორციელებლის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაჯარიმებას. ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ სამინისტრო განსაზღვრავს გონივრულ ვადას გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულებისათვის.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების

განსაზღვრულ ვადაში შეუსრულებლობა გამოიწვევს საქმიანობის განმახორციელებლისთვის დაკისრებული ჯარიმის გასამმაგებას. საქმიანობის განმახორციელებელს ჯარიმის დაკისრებისას განესაზღვრება გონივრული ვადა და შესაბამისი პირობები გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულებისათვის.

3. გასამმაგებული ჯარიმის დაკისრებიდან განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ, თუ საქმიანობის განმახორციელებელი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ პირობებს არ შეასრულებს, დაკისრებული ჯარიმა გასამმაგდება.

4. თუ, ამ მუხლის პირველი-მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად, საქმიანობის განმახორციელებელი არ შეასრულებს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ პირობებს, სამინისტრო გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებას ძალადაკარგულად აცხადებს, გარდა ამ მუხლის მე-6-მე-8 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

5. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადების საფუძველი საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 61-ე მუხლისა და ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულის გარდა არის:

ა) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მფლობელის მოთხოვნა;

ბ) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მფლობელის კანონმდებლობით დადგენილი წესით ლიკვიდაცია, თუ სასამართლოს გადაწყვეტილებით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული;

გ) სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენი საქმიანობის უფლების ჩამორთმევის თაობაზე.

6. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში (თანამდებობის პირთან) ან სასამართლოში.

7. თუ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაუქმებამ უფრო მეტი ზიანი შეიძლება გამოიწვიოს, ვიდრე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მოქმედების გაგრძელებამ, ან არსობრივად შეუძლებელია მისი მოქმედების შეჩერება, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გამცემი იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მფლობელისათვის მის მიერ დადგენილი პირობების დაცვით განსაზღვრული ქმედების განხორციელების უფლების მინიჭების თაობაზე. ასეთ შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მფლობელი ვალდებულია სამინისტროს მიერ დადგენილ გონივრულ ვადაში უზრუნველყოს დამატებითი პირობების შესრულება.

8. თუ ამ მუხლის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მფლობელის მიერ არ იქნება უზრუნველყოფილი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულება, სამინისტრო უფლებამოსილია გადაწყვეტილების მფლობელისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად მიიღოს გადაწყვეტილება გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულების თვითონ ან მესამე პირთა მეშვეობით, გადაწყვეტილების მფლობელის სახელითა და ხარჯით უზრუნველყოფის შესახებ.

9. თუ გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულება შეუძლებელია ამ მუხლის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული წესით, სამინისტროს შუამდგომლობის საფუძველზე

სასამართლო იღებს გადაწყვეტილებას გადაწყვეტილებით განსაზღვრული ქმედების განსახორციელებლად და პირობების შესასრულებლად სპეციალური მმართველის დანიშვნის შესახებ. სპეციალურ მმართველთან დაკავშირებით გამოიყენება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 34-ე მუხლით დადგენილი წესები.

მუხლი 46. პასუხისმგებლობა გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის

პასუხისმგებლობა გარემოსდაცვითი შეფასების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევისათვის განისაზღვრება ამ კოდექსითა და მოქმედი კანონმდებლობით.

მუხლი 47. მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესი და პასუხისმგებლობა მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობისათვის

1. „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის“ შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული, ეკოლოგიური ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობები (გარდა „ნარჩენების მართვის კოდექსით“ განსაზღვრული არსებული ნაგავსაყრელებისა და ხაზობრივი ნაგებობებისა ქვესადგურების ჩათვლით) რომელთა განხორციელებაც დაწყებულია ამ კოდექსის ამოქმედებამდე და არ გააჩნიათ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა, საჭიროებს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ სამინისტროს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებას ამ მუხლით დადგენილი პროცედურების შესაბამისად.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ შემთხვევაში, საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების უფლების მინიჭებისათვის სამინისტროს მიმართოს 2019 წლის 1 ივნისამდე.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების უფლების მისაღებად განცხადებით მიმართოს სამინისტროს და წარადგინოს, ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიში, აგრეთვე მიმდინარე საქმიანობით გამოწვეული გარემოზე ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებათა გეგმა-გრაფიკი. განცხადება ასევე უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას წარდგენილი დოკუმენტაციის კონფიდენციალური ნაწილის შესახებ. საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია სამინისტროს წარუდგინოს ტექნოლოგიური ციკლის სრული სქემა იმ შემთხვევაშიც კი, თუ საქმიანობა კომერციულ ან/და სახელმწიფო საიდუმლოებას შეიცავს.

4. ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიშის შედგენისა და მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესი განისაზღვრება მინისტრის ბრძანებით.

5. ეკოლოგიური აუდიტის ჩატარებისათვის საჭირო ხარჯებს საქმიანობის განმახორციელებელი გაიღებს.

6. სამინისტრო ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის რეგისტრაციისთანავე უზრუნველყოფს საკუთარ ოფიციალურ ვებ-გვერდზე მის განთავსებას საზოგადოების ჩართულობისა და შესაბამისი წინადადებების მიღების მიზნით.

7. სამინისტრო ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული დოკუმენტაციის საკუთარ ოფიციალურ ვებ-გვერდზე განთავსებიდან 30 კალენდარული დღის განმავლობაში იხილავს საზოგადოების წარმომადგენლების მიერ წერილობით წარდგენილ შენიშვნებს და მოსაზრებებს, ხოლო დოკუმენტაციის ვებ-გვერდზე განთავსებიდან მე-40 კალენდარულ დღეს აწყობს საჯარო განხილვას.

8. სამინისტრო მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ატარებს ექსპერტიზას.

9. ამ მუხლის მე-8 ნაწილით გათვალისწინებული პროცედურების უზრუნველსაყოფად მინისტრის ბრძანებით იქმნება საექსპერტო კომისია.

10. სამინისტრო, მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, უზრუნველყოფს დაინტერესებული საზოგადოების წარმომადგენლების მიერ წარმოდგენილი არგუმენტირებული წერილობითი შენიშვნებისა და მოსაზრებების გათვალისწინებას.

11. ამ მუხლის მე-10 ნაწილით განსაზღვრული შენიშვნებისა და მოსაზრებების გაუთვალისწინებლობის შემთხვევაში, სამინისტრო ვალდებულია სათანადო გადაწყვეტილება აცნობოს შესაბამის დაინტერესებულ პირს.

12. მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად ამ საქმიანობით გამოწვეული გარემოზე ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებათა გეგმა-გრაფიკის ვადებს, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე ადგენს სამინისტრო.

13. სამინისტრო, შესაბამისი განცხადების რეგისტრაციიდან არანაკლებ 50 და არაუმეტეს 60 კალენდარული დღის ვადაში, ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე იღებს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებას, რომელსაც ამტკიცებს მინისტრი ბრძანებით.

14. საქმიანობის განმახორციელებელი, რომელიც მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების უფლების მისაღებად მიმართავს სამინისტროს და ვერ აკმაყოფილებს მოქმედ გარემოსდაცვით ნორმებს, ვალდებულია უზრუნველყოს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების გეგმა-გრაფიკით განსაზღვრულ ვადებში შესრულება.

15. საქმიანობის განმახორციელებელი მის მიერ მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების გეგმა-გრაფიკით განსაზღვრულ ვადებში სრულად შესრულების შემთხვევაში, უფლებამოსილია მიმართოს სამინისტროს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მისაღებად. სამინისტრო გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ აქტს გამოსცემს „ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიშის შედეგისა და მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების

წესების დამტკიცების თაობაზე“ მინისტრის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით დადგენილი წესის შესაბამისად.

16. მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღება საქმიანობის განმახორციელებელს არ ათავისუფლებს ამ გადაწყვეტილების მიღებამდე და მიღების შემდგომ, მისი საქმიანობის განხორციელების შედეგად, გარემოსათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების ვალდებულებისაგან.

17. მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების შეუსრულებლობა გამოიწვევს საქმიანობის განმახორციელებლის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაჯარიმებას. ადმინისტრაციული სახდელის დადების შემდეგ სამინისტრო განსაზღვრავს გონივრულ ვადას მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების შესრულებისათვის, აგრეთვე იმ პირობებს, რომელთა დაცვაც აუცილებელია კონკრეტული ქმედების განხორციელებისათვის.

18. ამ მუხლის მე-17 ნაწილით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად, მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების განსაზღვრულ ვადაში შეუსრულებლობა გამოიწვევს საქმიანობის განმახორციელებლისთვის დაკისრებული ჯარიმის გასამმაგებას. საქმიანობის განმახორციელებელს ჯარიმის დაკისრებისას განესაზღვრება გონივრული ვადა და შესაბამისი პირობები მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების დაკმაყოფილებისათვის.

19. გასამმაგებული ჯარიმის დაკისრებიდან განსაზღვრული ვადის გასვლის შემდეგ, თუ საქმიანობის განმახორციელებელი მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილ პირობებს არ შეასრულებს, დაკისრებული ჯარიმა გასამმაგდება.

20. თუ ამ მუხლის მე-17-19 ნაწილებით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის დაკისრების მიუხედავად, საქმიანობის განმახორციელებელი არ შეასრულებს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებით დადგენილ პირობებს, სამინისტრო მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილებას ძალადაკარგულად აცხადებს.

თავი VII.

გარდამავალი და დასკვნითი დებულებები

მუხლი 48. კოდექსის ამოქმედებასთან დაკავშირებული ღონისძიებები

1. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ 2018 წლის 1 იანვრამდე უზრუნველყოს გარემოსდაცვით სფეროში მოქმედი ტექნიკური რეგლამენტების გადასინჯვა და საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა.

2. ამ კოდექსთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით შესაბამისმა უწყებებმა 2017 წლის 1 ივლისამდე საქართველოს მთავრობას წარუდგინონ სათანადო კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტები. ხოლო შესაბამისმა დაწესებულებებმა 2017 წლის 1

ივლისამდე უზრუნველყონ სათანადო კანონმქვემდებარე ნორმატიული აქტების ამ კანონთან შესაბამისობა. ამასთან, არსებული კანონმქვემდებარე ნორმატიული აქტები ინარჩუნებს იურიდიულ ძალას მათში ცვლილებების შეტანამდე ან მათ გაუქმებამდე.

3. საქართველოს მთავრობამ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს წარდგინებით, 2017 წლის 1 ნოემბრამდე, უზრუნველყონ ამ კოდექსით გათვალისწინებული საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების განხორციელებისათვის საჭირო სამართლებრივი აქტის გამოცემა.

4. ნავთობისა და გაზის ოპერაციების მარეგულირებელი კანონმდებლობის ამ კოდექსით დადგენილ პროცედურებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით, 2017 წლის 1 აგვისტომდე საქართველოს ენერჯეტიკის სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიულმა პირმა - საქართველოს ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტომ უზრუნველყონ „ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოების მარეგულირებელი ეროვნული წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ნავთობისა და გაზის რესურსების მარეგულირებელი სახელმწიფო სააგენტოს უფროსის ბრძანებაში და სხვა სამართლებრივ აქტებში შესაბამისი ცვლილებების შეტანა.

5. შესაბამისი დაწესებულებების წარდგინებით საქართველოს მთავრობამ და აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისმა დაწესებულებებმა 2018 წლის 1 იანვრამდე უზრუნველყონ ამ კოდექსის მე-20 მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოსაყვანად იმ სამართლებრივი აქტების მომზადება, რომლებიც ამ კოდექსის მიღების მომენტისთვის ითვალისწინებენ სტრატეგიული დოკუმენტების მიღების/დამტკიცების შესაძლებლობას ან პროცედურას.

6. 2017 წლის 1 სექტემბრამდე საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრმა გამოსცეს შემდეგი ბრძანებები:

ა) „საჯარო განხილვის წესის დამტკიცების შესახებ“;

ბ) „ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიშის შედგენისა და მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების წესების დამტკიცების თაობაზე“;

გ) „საზოგადოებრივ ექსპერტთა შრომის ანაზღაურების წესის დამტკიცების შესახებ“.

მუხლი 49. გარდამავალი დებულებანი

1. 2017 წლის 1 სექტემბრამდე „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაწესებულ ადმინისტრაციულ წარმოებებზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა ამ კოდექსის ამოქმედებამდე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემისთვის დადგენილი წესით.

2. ამ კოდექსის ამოქმედებამდე დაწესებული, კოდექსის I და II დანართებით გათვალისწინებული საქმიანობები, რომელიც არ მოიცავს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ ეკოლოგიურ ექსპერტიზას დაქვემდებარებულ საქმიანობებს, არ საჭიროებენ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღებას. აღნიშნულ საქმიანობებზე ვრცელდება გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტებით დადგენილი მოთხოვნები.

3. ამ კოდექსის ამოქმედებამდე გარემოზე ზემოქმედების შეფასების სფეროში გაცემული შესაბამისი აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები ინარჩუნებენ იურიდიულ ძალას ამ კოდექსის ამოქმედებიდან 5 წლის განმავლობაში.

4. პირები, რომლებზეც ამ კოდექსის ამოქმედებამდე გარემოზე ზემოქმედების შეფასების სფეროში გაცემულია შესაბამისი აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ვალდებულნი არიან, ამ კოდექსის ამოქმედებიდან 5 წლის ვადაში, განცხადების საფუძველზე მოითხოვონ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა. სამინისტრო ვალდებულია ზემოაღნიშნული აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე გასცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება კანონმდებლობით დადგენილი მოსაკრებლის გადახდის გარეშე.

5. ამ კოდექსის ამოქმედებამდე მიღებული სტრატეგიული დოკუმენტები და მათში ცვლილებები არ ექვემდებარება სტრატეგიულ გარემოსდაცვით შეფასებას და მათზე არ გავრცელდება ამ კოდექსით, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებისათვის დადგენილი პროცედურები გარდა იმ შემთხვევისა თუ დამგეგმავი ორგანო თავად არ მოითხოვს სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროცედურის ჩატარებას.

მუხლი 50. დასკვნითი დებულებები

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ნაწილში ამ კოდექსის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს შემდეგი კანონები:

ა) „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონი (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, N47, 26/12/2007);

ბ) „ეკოლოგიური ექსპერტიზის შესახებ“ საქართველოს კანონი (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, N47, 26/12/2007).

მუხლი 51. ამ კოდექსის ამოქმედება

1. ეს კოდექსი ამოქმედდეს 2017 წლის 1 სექტემბრიდან, გარდა:

ა) ამ კოდექსის მე-18 – 29-ე მუხლებისა;

ბ) ამ კოდექსის მე-3 მუხლის „ჩ“ ქვეპუნქტისა, მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ „ბ“ „გ“ ქვეპუნქტებისა და მე-2 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტისა, მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტისა, მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის „გ.ა“ ქვეპუნქტისა და მე-11 ნაწილისა, მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტისა, მე-9 მუხლის მე-10 ნაწილისა, მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტისა ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების აღწერის ნაწილში, მე-12 მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტისა და მე-7 ნაწილისა ტრანსსასაზღვრო პროცედურებზე მითითების ნაწილში, მე-13 მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტისა, მე-18 მუხლის მე-5 ნაწილისა, მე-19 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტისა გარემოზე ტრანსსასაზღვრო პროცედურაზე მითითების ნაწილში,

22-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტისა, 23-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ.ა“ ქვეპუნქტისა, 24-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტისა, 26-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტისა, 28-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტისა, 30-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტისა, 32-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტისა და V თავისა.

გ) ამ კოდექსის მე-3 მუხლის „უ“ ქვეპუნქტისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციის ნაწილში, მე-4 მუხლის მე-3 ნაწილისა, მე-18 მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 ნაწილებისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, მე-20 მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტისა და მე-6 ნაწილისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 22-ე მუხლის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტებისა ჯანდაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 23-ე მუხლის მე-2, მე-3, მე-4, მე-5, მე-6, მე-8 და მე-9 ნაწილებისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 24-ე მუხლის პირველი, მე-3, მე-4, მე-5 და მე-6 ნაწილებისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 25-ე მუხლის პირველი, მე-2, მე-3, მე-4 და მე-5 ნაწილებისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 27-ე მუხლის პირველი, მე-4, მე-6, მე-7 და მე-8 ნაწილებისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 28-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებისა, მე-4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტისა და მე-5-მე-6 ნაწილებისა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში.

დ) ამ კოდექსის 47-49-ე მუხლებისა და 51-ე მუხლის მე-6 ნაწილისა.

2. ამ კოდექსის მე-18 -28-ე მუხლები ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან.

3. ამ კოდექსის 29-ე მუხლი ამოქმედდეს „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების შესახებ ოქმის“ საქართველოს პარლამენტის მიერ კანონმდებლობით დადგენილი წესით რატიფიცირებისთანავე, მაგრამ არაუადრეს 2019 წლის 1 იანვრისა.

4. ამ კოდექსის მე-3 მუხლის „ჩ“ ქვეპუნქტი, მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ „ბ“ „გ“ ქვეპუნქტები და მე-2 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტი, მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტი, მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის „გ.ა“ ქვეპუნქტი და მე-11 ნაწილი, მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტი, მე-9 მუხლის მე-10 ნაწილი, მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების აღწერის ნაწილში, მე-12 მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი და მე-7 ნაწილი ტრანსსასაზღვრო პროცედურებზე მითითების ნაწილში, მე-13 მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი, მე-18 მუხლის მე-5 ნაწილი, მე-19 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი გარემოზე ტრანსსასაზღვრო პროცედურაზე მითითების ნაწილში, 22-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტი, 23-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ.ა“ ქვეპუნქტი, 24-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი, 26-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი, 28-ე მუხლის მე-3 ნაწილი და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი, 30-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი, 32-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი და V თავი ამოქმედდეს „ტრანსსასაზღვრო კონტექსტში გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ კონვენციისა და მისი „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი

შეფასების შესახებ ოქმის“ საქართველოს პარლამენტის მიერ კანონმდებლობით დადგენილი წესით რატიფიცირებისთანავე.

5. ამ კოდექსის მე-3 მუხლის „უ“ ქვეპუნქტი საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციის ნაწილში, მე-4 მუხლის მე-3 ნაწილი, მე-18 მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 ნაწილები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, მე-20 მუხლის 1 პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი და მე-6 ნაწილი საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 22-ე მუხლის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 23-ე მუხლის მე-2, მე-3, მე-4, მე-5, მე-6, მე-8 და მე-9 ნაწილები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 24-ე მუხლის პირველი, მე-3, მე-4, მე-5 და მე-6 ნაწილები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 25-ე მუხლის პირველი, მე-2, მე-3, მე-4 და მე-5 ნაწილები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 27-ე მუხლის პირველი, მე-4, მე-6, მე-7 და მე-8 ნაწილები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში, 28-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილები, მე-4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი და მე-5-მე-6 ნაწილები საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს კომპეტენციების ნაწილში ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან.

6. ამ კოდექსის 47-49-ე მუხლები და 51-ე მუხლის მე-6 ნაწილი ამოქმედდეს კოდექსის გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი

გიორგი მარგველაშვილი

საქმიანობების ჩამონათვალი

შენიშვნა: ამ კოდექსის I და II დანართებით გათვალისწინებული ერთი და იმავე შინაარსის საქმიანობები, რომელთათვისაც დაწესებულია განსხვავებული ზღვრები, I დანართის შემთხვევაში ექვემდებარება გზშ-ს პროცედურას, ხოლო II დანართის შემთხვევაში სკრინინგის პროცედურას (გარდა კოდექსის მე-7 მუხლის მე-13 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა).

I დანართის საქმიანობები

1. 1.1 ნედლი ნავთობის გადამუშავება (გარდა საზეთ-საპოხი მასალისა);
  - 1.2 ქვანახშირის ან ბიტუმოვანი ფიქალების (დღეში 500 ტონა ან მეტი) გათხიერება ან/და გაზიფიცირება;
2. თბოელექტროსადგურების ან/და წვის სხვა დანადგარების მშენებლობა და ექსპლუატაცია, რომელთა სიმძლავრე 10 მეგავატი ან მეტია;
3. ატომური ელექტროსადგურების ან სხვა ბირთვული რეაქტორების განთავსება მათი დემონტაჟისა და დეკომისიის ჩათვლით, გარდა იმ კვლევითი დანადგარებისა, რომლებიც გამოიყენება დაშლადი მასალების, ბირთვული საწვავის წარმოებისა და გარდაქმნისათვის, რომელთა მაქსიმალური სიმძლავრე არ აღემატება 1 კვტ უწყვეტ სითბურ დატვირთვას;
4. დანადგარები, რომელთა დანიშნულებაა:
  - 4.1 ბირთვული საწვავის წარმოება ან/და გამდიდრება;
  - 4.2 დასხივებული ბირთვული საწვავის ან მაღალი აქტივობის მქონე რადიოაქტიური ნარჩენების გადამუშავება;
  - 4.3 დასხივებული ბირთვული საწვავის საბოლოო განთავსება სამარხში;
  - 4.4 დასხივებული ბირთვული საწვავის ან რადიოაქტიური ნარჩენების შენახვა საწარმოო ტერიტორიის გარეთ,თუ მათი შენახვა დაგეგმილია 3 წელზე მეტი ვადით;
  - 4.5 რადიოაქტიური ნარჩენების საბოლოო განთავსება სამარხში;
5. თუჯის, ფოლადის ან/და ფეროშენადნობების წარმოება (პირვლადი ან/და მეორადი დნობის ჩათვლით);
6. მეტალურგიული, ქიმიური ან ელექტროქიმიური პროცესების მეშვეობით მადნიდან, კონცენტრატებიდან ან მეორადი ნედლეულიდან ფერადი ლითონების წარმოება, გარდა საიუველირო წარმოებებისა;

7. აზბესტის ამოღება, აზბესტისა და აზბესტმემცველი პროდუქტების დამუშავება ან/და გარდაქმნა: წელიწადში 20 000 ტონაზე მეტი აზბესტ-ცემენტის პროდუქციის წარმოება. წელიწადში 50 ტონაზე მეტი ფრიქციული მასალების წარმოება. წელიწადში 200 ტონაზე მეტი აზბესტის სხვაგვარად გამოყენება;
8. ქიმიური მრეწველობა:
  - 8.1 ძირითადი ორგანული ნაერთების წარმოება;
  - 8.2 ძირითადი არაორგანული ნაერთების წარმოება;
  - 8.3 ფოსფოროვანი, აზოტოვანი ან/და კალიუმის სასუქების (მარტივი ან/და რთული) წარმოება;
  - 8.4 მცენარეთა დაცვის საშუალებებისა ან/და ბიოციდების წარმოება;
  - 8.5 ქიმიური ან/და ბიოლოგიური პროცესების გამოყენებით ფარმაცევტული საშუალებების წარმოება;
  - 8.6 ასაფეთქებელი მასალების წარმოება;
9. მაგისტრალური სარკინიგზო ხაზების (მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა) მშენებლობა და ექსპლუატაცია;
10. აეროპორტების მშენებლობა და ექსპლუატაცია, რომელთა ძირითადი ასაფრენ-დასაფრენი ბილიკის სიგრძე 1.600 მეტრი და მეტია;
11. საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების მშენებლობა;
12. არსებული საავტომობილო გზის რეკონსტრუქცია ან/და მოდერნიზაცია, რომდესაც გზის მთლიანი მონაკვეთის სიგრძე შეადგენს ან აღემატება 5 კილომეტრს;
13. საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზებზე განთავსებული გვირაბების ან/და ხიდების მშენებლობა.
14. შიდა სამდინარო გზებისა და პორტების მშენებლობა, რომლებსაც შეუძლიათ მიიღონ 1350 ტონაზე მეტი წყალწყვის ხომალდები;
15. საზღვაო პორტების, ხმელეთთან და სხვა პორტებთან დაკავშირებული სატვირთო მისადგომების (საბორნე მისადგომების გარდა) მშენებლობა და ექსპლუატაცია, რომლებსაც შეუძლიათ მიიღონ 1350 ტონაზე მეტი წყალწყვის ხომალდები;
16. სახიფათო ნარჩენების განთავსება, ინსინერაცია ან/და ქიმიური დამუშავება.
17. დღე-ღამეში 100 ტონაზე მეტი არასახიფათო ნარჩენების განთავსება, ინსინერაცია ან/და ქიმიური დამუშავება.
18. მიწისქვეშა წყლების ამოსატუმბი ან მიწისქვეშა წყლების ხელოვნური შევსების სამუშაოების წარმოება, სადაც ამოსატუმბი და ჩასატუმბი წყლის წლიური მოცულობა შეადგენს ან აღემატება 10 მილიონ მ³-ს;
19. წყლის გადაადგება მდინარის აუზებს შორის, გარდა სასმელი წყლის მიღებით გადატანისა:

- 19.1 როდესაც წყლის გადაგდება ხორციელდება წყლის ნაკლებობის თავიდან ასაცილებლად და გადაგდებული წყლის მოცულობა აღემატება 20 მილიონ მ³ წელიწადში;
- 19.2 ყველა სხვა შემთხვევაში, როდესაც იმ მდინარის საშუალო მრავალწლიური ჩამონადენი, რომლიდანაც ხდება წყლის გადანაწილება, აღემატება 2 000 მილიონ მ³-ს წელიწადში და გადატანილი წყლის ხარჯი მდინარის მრავალწლიური მინიმალური ხარჯის 5% აღემატება;
20. ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობები 50 000 და მეტი მოსახლეობის ექვივალენტისათვის შესაბამისი წარმადობით;
21. კაშხლებისა ან/და სხვა ნაგებობების მშენებლობა და ექსპლუატაცია, რომლებიც წყლის შესაკავებლად ან მუდმივად დასაგროვებლად გამოიყენება და რომელთა მიერ შეკავებული ან დაგროვებული წყლის მოცულობა 500 000 მ³ -ს აღემატება;
22. 5 მგვტ და მეტი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობა ან/და ექსპლუატაცია;
23. 800 მმ და მეტი დიამეტრის და 40 კმ-ზე მეტი სიგრძის მილსადენების მშენებლობა და ექსპლუატაცია გაზის, ნავთობის ან ქიმიური ნაერთების ტრანსპორტირებისათვის ასევე ნახშირბადის დიოქსიდის (CO₂) ტრანსპორტირებისათვის (გეოლოგიური დასაწყობების მიზნით);
24. მეფრინველეობის ან/და მეღორეობის ფერმები: 85 000-ზე მეტი სადგომით წიწილებისათვის ან/და 60 000-ზე მეტი სადგომით ქათმებისათვის; 10 000-ზე მეტი სადგომით გოჭებისათვის (30კგ-ზე ნაკლები) ან/და 6000-ზე მეტი სადგომით ღორებისათვის (30 კგ-ზე მეტი);
25. მერქნიდან ან სხვა მსგავსი ბოჭკოვანი მასალიდან ცელულოზას წარმოება, დღე-ღამეში 200 ტონაზე მეტი წარმადობით ქაღალდის ან/და მუყაოს წარმოება;
26. წიაღისეულის მოპოვება ღია კარიერული წესით, როდესაც მოპოვების ადგილის ზედაპირი აღემატება 25 ჰექტარს;
27. ტორფის მოპოვება, როდესაც მოპოვების ადგილის ზედაპირი აღემატება 150 ჰექტარს;
28. მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა 220 კვტ ან მეტი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების გაყვანა, როდესაც ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე აღემატება 15 კმ-ს;
29. წიაღისეული საწვავის ან/და ქიმიური პროდუქტების საცავის (1 000 მ³ და მეტი ჯამური ტევადობის) მოწყობა და ექსპლუატაცია;
30. ნახშირბადის დიოქსიდის (CO₂) გეოლოგიური დასაწყობება;
31. 1.5 ან მეტი მეგატონა ნახშირბადის დიოქსიდის (CO₂) წლიური მოპოვება;

II დანართის საქმიანობები

1. სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა და აქვაკულტურა:

- 1.1. 10 ჰა და მეტი ფართობის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენება;
- 1.2. 10 ჰა და მეტი ფართობის ყამირი მიწების გამოყენება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით;
- 1.3. სამელიორაციო სისტემების მოწყობა და ექსპლუატაცია;
- 1.4. 500 ჰექტარისა და მეტი ფართობის ტყის გაშენება ან/და 50 ჰექტარი და მეტი ფართობის ტყის გაჩეხვა სხვა კატეგორიის მიწად გარდაქმნისა და გამოყენების მიზნით;
- 1.5. 500 ან მეტი მსხვილფეხა შინაური პირუტყვისათვის განკუთვნილი სადგომის მშენებლობა;
- 1.6. თევზსამენი მეურნეობის მოწყობა წელიწადში 40 ტონაზე მეტი წარმადობით;
- 1.7. ზღვის ფართობების ათვისება (ხელოვნური კუნძულის ნახევარკუნძულის და ა.შ შექმნა);

2. მოპოვებითი მრეწველობა და ბურღვითი სამუშაოები:

- 2.1. ტორფის ან მყარი სასარგებლო წიაღისეულის (გარდა ქვიშა-ხრეშისა) მოპოვება ღია-კარიერული წესით, სადაც მოპოვების ადგილის ზედაპირი 10 ჰექტარს აღემატება;
- 2.2. სასარგებლო წიაღისეულის მიწისქვეშა მოპოვება (გარდა ნავთობისა და ბუნებრივი აირის მოპოვებისა ან მიწისქვეშა წყლების პირადი მოხმარების მიზნით გამოყენება);
- 2.3. სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვება ზღვიდან;

3. ენერჯის წარმოება:

- 3.1. წვის დანადგარები 2 მგვტ და მეტი ელექტროენერჯის წარმოებისათვის;
- 3.2. საწარმოო დანადგარები ორთქლის და ცხელი წყლის წარმოებისათვის (გარდა ნავთობისა და გაზის ოპერაციებთან დაკავშირებული ორთქლის და ცხელი წყლის დანადგარებისა) სადაც განაშენიანების ფართობი აღემატება 0.5 ჰექტარს და მათი გამომუშავება 50 მგვტ-ს აღემატება;
- 3.3. 5 კმ და მეტი სიგრძის მილსადენების განთავსება გაზის, ორთქლის და ცხელი წყლის გასატარებლად;
- 3.4. 35 კვ და მეტი ძაბვის მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზების გაყვანა, ქვესადგურის (110 კვტ და მეტი ძაბვის) განთავსება;
- 3.5. წიაღისეული საწვავის, თხევადი ან/და ბუნებრივი აირების მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა საცავების (100 მეტრკუბი და მეტი მოცულობის) მოწყობა და ექსპლუატაცია;
- 3.6. ნახშირისა ან/და ლიგნიტის ბრიკეტირება;
- 3.7. რადიოაქტიური ნარჩენების დამუშავება ან/და შენახვა;
- 3.8. 2 მგვტ-დან 5 მგვტ-მდე სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობა და ექსპლუატაცია;
- 3.9. დანადგარები ქარის ან/და ზღვის ტალღების ენერჯის საშუალებით ელექტროენერჯის წარმოებისთვის;

4. მეტალების წარმოება და დამუშავება:

- 4.1 თუჯის ან ფოლადის დნობა (პროდუქციის წარმოების მიზნით);
- 4.2 შავი ლითონის დამუშავება: ლითონის ცხლად დამუშავება, სამჭედლო გრდემლებით, დამცავი ლითონის ფენით დაფარვა წელიწადში არანაკლებ 50 ტონა და მეტი წარმადობით;
- 4.3 ფერადი ლითონის (გარდა ძვირფასი ლითონებისა) დნობა წელიწადში 20 ტონა და მეტი წარმადობით;
- 4.4 10 მეტრკუბი ან მეტი მოცულობის ავზში ლითონისა ან/და პლასტიკური მასალის ზედაპირული წმენდა ელექტროლიტური ან ქიმიური პროცესის გამოყენებით;
- 4.5 მანქანათმშენებლობა (ძრავიანი სატრანსპორტო საშუალებების აწყობა) და სატრანსპორტო საშუალებების ძრავების წარმოება;
- 4.6 გემთმშენებლობა;
- 4.7 საჰაერო ხომალდების მშენებლობა;
- 4.8 მეტალების გამოწნეხა ასაფეთქებელი ნივთიერებებით;
- 4.9 ლითონშემცველი მადნის გამოწვა და აგლომერირება;

5. მინერალური ნედლეულის გადამუშავება:

- 5.1 სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავება;
- 5.2 ქვანახშირის დაკოქსვა;
- 5.3 ასფალტის წარმოება;
- 5.4 ცემენტის, კირის, გაჯისა ან/და თაბაშირის წარმოება;
- 5.5 აზბესტის ან/და აზბესტშემცველი პროდუქციის წარმოება;
- 5.6 მინისა ან/და მინის პროდუქციის, მათ შორის მინის ბოჭკოს წარმოება;
- 5.7 კერამიკული თიხის (გარდა ტრადიციული წესით სოჯახო მეურნეობებში წარმოებისა) ასევე კერამიკული პროდუქციის, კერძოდ კრამიტის, აგურის, ცეცხლგამძლე აგურის, ფილების, ან ფაიფურის წარმოება;

6. ქიმიური წარმოება:

- 6.1 შუალედური პროდუქტების ქიმიური დამუშავებით ქიმიური ნივთიერებების წარმოება;
- 6.2 ფარმაცევტული პროდუქტების, საღებავების, ლაქების, პეროქსიდების, ელასტომერების წარმოება ან/და პლასტიკური მასალის წარმოება;
- 6.3 ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების, ნავთობქიმიური ან/და ქიმიური პროდუქტების საცავების მოწყობა და ექსპლუატაცია;

7. სურსათის წარმოება:

- 7.1 მცენარეული ან/და ცხოველური ცხიმების წარმოება წელიწადში 25 000 ტონა და მეტი ოდენობით;
- 7.2 ცხოველური ან/და მცენარეული პროდუქტების კონსერვირება წელიწადში 25 000 ტონა და მეტი პროდუქციის წარმოების მიზნით;
- 7.3 რძის პროდუქტების წარმოება (დღე-ღამეში-20 ტონაზე მეტი წარმადობით);
- 7.4 ლუდისა და ალაოს წარმოება (დღე-ღამეში-100 ტონაზე მეტი წარმადობით);
- 7.5 საკონდიტრო წარმოება (დღე-ღამეში 3 ტონაზე მეტი პროდუქციის წარმოებით);
- 7.6 ცხოველთა სასაკლაოების მოწყობა და ექსპლუატაცია სადაც დღე-ღამეში იკვლება 30 და მეტი ცხოველი;

- 7.7 სახამებლის სამრეწველო წარმოება წელიწადში 5 000 ტონა და მეტი პროდუქტის წარმადობით;
- 7.8 თევზის გადამუშავება წელიწადში 5 000 ტონაზე მეტი წარმადობით;
- 7.9 შაქრის წარმოება დღე-ღამეში 25 ტონისა და მეტი პროდუქციის წარმადობით;

8. ტექსტილის, ტყავის, ქაღალდის წარმოება:

- 8.1 ქაღალდის ან/და მუყაოს წარმოება დღე-ღამეში 10 ტონა და მეტი წარმადობით;
- 8.2 დღე-ღამეში 1 ტონაზე მეტი ტექსტილის ან/და საფეიქრო ბოჭკოს წინასწარი დამუშავება (როგორცაა რეცხვა, გახამება, მერსერიზაცია) ან/და ღებვა ;
- 8.3 ტყავის თრიმლვა/დამუშავება;
- 8.4 ცელულოზას დამუშავება;

9. ინფრასტრუქტურული პროექტები:

- 9.1 10 ჰა-ზე მეტ ტერიტორიაზე სამრეწველო საწარმოთა კომპლექსების განთავსება;
- 9.2 10 ჰა-ზე მეტი განაშენიანების ფართობის მქონე ურბანული განვითარების პროექტები, მათ შორის სავაჭრო ცენტრებისა და 1000 მანქანის ავტოპარკის მოწყობა;
- 9.3 საკონტინერო ტერმინალის და მასთან დაკავშირებული სარკინიგზო ხაზის მშენებლობა და ექსპლუატაცია;
- 9.4 აეროდრომის მშენებლობა;
- 9.5 საზღვაო ნავსადგურის და მასთან დაკავშირებული შენობა-ნაგებობების მშენებლობა, რომლის საპროექტო განაშენიანების ფართობი აღემატება 1 ჰა-ს;
- 9.6 2 კმ და მეტი სიგრძის საკანალიზაციო სისტემის მოწყობა, ან 5 ჰა და მეტი განაშენიანების მქონე ფართობზე საკანალიზაციო სისტემის მოწყობა;
- 9.7 შიდასამდინარო გზების მოწყობა;
- 9.8 წყალდიდობისა და დატბორვის საწინააღმდეგო სამუშაოები;
- 9.9 კაშხლისა ან/და სხვა ნაგებობების/მოწყობილობების მშენებლობა, რომელთა მშენებლობა მიზანშეწონილია წყლის შესაკავებლად ან წყლის გრძელვადიანი შენახვის მიზნით და რომელთა მიერ შეკავებული ან დაგროვებული წყლის მოცულობა 10 000 მ³ -ს აღემატება;
- 9.10 ტრამვაის ან/და საბაგირო ხაზების მშენებლობა, რომლებიც განკუთვნილია მგზავრების ტრანსპორტირებისათვის;
- 9.11 5 კმ-ზე მეტი სიგრძის ნავთობის, გაზის ან ნახშირბადის დიოქსიდის (CO₂) ტრანსპორტირების მიზნით მილსადენის გაყვანა;
- 9.12 1 ჰა და მეტ ფართობზე, 5 კმ და მეტი სიგრძის წყალსატარი აკვედუკების განთავსება;
- 9.13 ნაპირდაცვითი და სანაპირო ზოლის ეროზიის შესაკავებლად ან/და სანაპირო ზოლის აღდგენის მიზნით გათვალისწინებული სამუშაოები, ასევე საზღვაო სამუშაოები, რომელსაც შეუძლია სანაპიროს შეცვლა მშენებლობის გზით (მაგალითად დამბების, ჯებირების, მიწაყრილების განთავსება და სხვა ზღვისგან დაცვის სამუშაოები) გარდა მათი სარეკონსტრუქციო სამუშაოებისა;

10. სხვა პროექტები:

- 10.1 15 ჰა და მეტი ფართობის მქონე ტერიტორიაზე ავტომობილების მუდმივი სარბოლი და საცდელი გზების მოწყობა;

- 10.2 ნარჩენების განთავსება;
  - 10.3 ნარჩენების აღდგენა, გარდა არასახიფათო ნარჩენების წინასწარი დამუშავებისა;
  - 10.4 სახიფათო ნარჩენების წინასწარი დამუშავება;
  - 10.5 10 ტონაზე მეტი სახიფათო ნარჩენის დროებითი შენახვის ობიექტის მოწყობა;
  - 10.6 ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა და ექსპლუატაცია;
  - 10.7 შლამსაცავის მოწყობა და ექსპლუატაცია;
  - 10.8 ფეთქებადი ნივთიერებების აღდგენა ან განადგურება;
- 11. ტურიზმი და დასვენება:**
- 11.1 5 ჰა და მეტ ფართობზე სამთო-სათხილამურო ან/და საბაგრო ტრასების მოწყობა;
  - 11.2 ქალაქგარეთ 10 ჰა-ზე მეტ ფართობზე დასასვენებელი კომპლექსური დასახლების, მათ შორის სასტუმროების და მათთან დაკავშირებული ნაგებობის მშენებლობა;
  - 11.3 5 ჰა და მეტ ფართობზე მუდმივი საბანაკე და საქარავნე ადგილების მოწყობა;
  - 11.4 10 ჰა და მეტ ფართობზე გასართობი პარკის (მათ შორის ატრაქციონების პარკი) გაშენება.